

NGS. RAMASETTER ROBERT
urnak
BUDAPEST
Disztör 2 I. em.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kassa postai
Pótlás in num.
No. 224718/929.

Eszerkesztőség
és kiadóhivatal:
Ciu. Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
szolgálat díjazás szerint. Az "UJ
KELET" az erdélyi és bánági szél-
ség egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Ara 5 lej

Szerda, 1937. február 24.

5697. EV. ADAR 13. XX. EVF. 45 SZAM

Váratlan fordulat a belpolitikai válságban

Tatarescu átszervezte kormányát

Luca és Djuvara elvesztették tárcájukat, a belügyi tárcát maga Tatarescu tölti be, államtitkára Gabriel Marinescu lett. A királyi palota prefektusa lett a bucaresti rendőrprefektus

Tatarescu proklamációjában minden rendbontás kiméltelen elfojtását hirdeti

BUCURESTI, február 23. (Az Uj Kelet tud.) Amikor Mota és Marin légionáriusok temetésén négy európai hatalom követői és a volt spanyol követ megjelentek, mélyreható politikai válság kezdetét jelezték a sorok között egyes napilapok cikkírói, köztük két olyan személyiség, mint Grigore Filipescu és Iorga. Napokon keresztül viharzott a politikai élet, a parlament két házában pedig a nemzet méltóságának megvédéséről szónokoltak a pártok vezetői. Az állam méltóságának megsértése ugyyszólván erkölcsi természetű válságot robbantott ki és kétnapi izgalom után az ország közvéleménye megnyugodott abban, hogy a válság elsimul, nem a kormány bukik, hanem majd a követek fognak bukni, amikor Antonescu külügyminiszter, hazaérkezése után, rendezni fogja a felmerült konfliktust.

Közben azonban a belpolitikai természetű nehézségek merültek fel. Iulian a kamarában, Filipescu a szenátusban tette szavát a szélsőséges elemek ténykedéséit, majd a szenátus ismeretes vitája során Iorga tartott fulmináns filippikát a szélsőségek ellen és követelte az ország zavaros közéletének purifikálását. A liberális egyetemi ifjúság vezérének ismert esetéről volt szó. Radulescu diákok fényes nappal elhurcolták és egy kínzókamrában egy éjszakán keresztül „büntették”. A parlamenti felszólalások a szélsőséges propaganda elharapozásának ijesztő méreteiről számoltak be és Radulescu liberális diákvézér elhurcolásának példájával illesztették azt a tehetetlenséget, amellyel az ország közvéleménye az egyre nagyobb méretűvé gyarapodó mozgalom fejlődését szemléli.

a kormány, mely a sajnálatos eseményeket a belügyminiszter bátortalanosságának tulajdonítja, a Bratianu Dinu jelenlétében megtartott minisztertanácson elhatározta a kormány átszervezését.

Az átszervezés kinos hatást váltott ki a fővárosban. Azt hiszik, hogy az új kormány egyedüli programja a költségvetés megszüntetése és a szélsőséges áramlatok likvidálása lesz. A király a súlyos körülmények mérlegelésével elfogadta a kormány átszervezését és azt a kívánságát fejezte ki, hogy Gabriel Marinescut nevezzék ki miniszterre, Tatarescu ismertette az okokat, amelyek miatt nem tudja elfogadni a prefektus együttműködését csakis államtitkári minőségben.

Azt hiszik, hogy a kormány lemondott arról a szándékáról, hogy visszarendeljék azokat a meghatalmazott minisztereket, akik résztvettek a Spanyolországból esett légionáriusok temetésén.

A nemzeti parasztpárt útja készül?

Jól informált bucaresti körökből arról értesül az Uj Kelet, hogy a kormány átszervezése a nemzeti parasztpárt kormányra kerülését készíti voltaképpen elő. Mihalache kormányrakerülésének ugyanis utjában állt az a körülmény, hogy Gabriel Marinescu, a főváros elmozdíthatatlan jellegű rendőrprefektusa volt. Az, hogy Marinescut államtitkárrá nevezték ki, ugy értelemszerűen, hogy a rendőrprefektus elégtétel is kapott, de el is került a fővárosi rendőrség éléről. E verzió szerint a költségvetés megszüntetése után sor kerülhet a nemzeti parasztpárt kormányalakítására.

A Viitorul proklamációja

Kuriózus módon közöljük a Viitorulnak a pártvezetőség csütörtöki ülésén bejelentett proklamációját, amely néhány órával a kormány átszervezése előtt jelent meg a liberális hivatalos lapban:

„Miután az utóbbi időben — írja a Viitorul, — uja a vita tárgyává tették egyes szélsőséges csoportok akcióját, melyeknek programja kívül esik a jelenlegi politikai és társadalmi rendben, a nemzeti liberális párt enegikusan és határozottan fogja folytatni a polgári tömegek felvilágosítását azokról a veszélyekről, amelyet a közvélemény számára bármely árnyalatu szélsőségeség jelent, hogy a legalkalmasabb propaganda eszközök felől tanácskozzék, a párt éllandó tanácsának ülését csütörtökre, február 25-re összehívta.”

Tatarescu proklamációja

Ma délután Tatarescu fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt a következőket nyilatkozta:

— Szükségesnek tartottam, hogy átvegyem a belügyminisztérium vezetését és így személyesen közreműködjem a közigazgatási és kormányzásunk államháztartásbeli konszolidációjában. Különösen arra (Folytatása a 8. oldalon.)

Mihalache és Filipescu királyi audienciája

Megmozdult a liberális párt demokratikusabb szárnya, a H. csoport és a szabadságvélemény csoportja. Manolescu-Strunga kezdeményezésére a liberális párt elnöke vette kezébe a mozgalmat, melynek célja, hogy visszaállítsa az ország régi demokratikus rendjét és megvédje az egyre jobban előretörő diktatórikus áramlatoktól a polgári demokrácia veszélyeztetett alapjait.

Nyilvánvaló volt, hogy ilyen izgalmas

események mögött nyílt válság lappangott. A válság megoldását nagyfontosságú királyi kihallgatások előzték meg. Hétfőn Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke, majd Grigore Filipescu, a konzervatív párt elnöke jelent meg a királynál. Miután a politikusok lényegbeli nyilatkozat tól elzárkóztak, a közvélemény egyelőre tájékozatlan afelől, hogy miről folyt a beszélgetés a király dolgozószobájában az uralkodó és a két politikus között.

Az átszervezett kormány listája

A feszült várakozás levegőjébe ma villámcsapásszerűen hatott az a hír, hogy a válság megoldást nyert. Tatarescu miniszterelnök a régi receptet alkalmazta; valahányszor kormánya válságba került, eddig is annak átszervezésével oldotta meg a nehézségeket. Ezúttal is a kormány átszervezése jelenti a válság megoldását.

Délután hat órakor Tatarescu miniszterelnök kihallgatáson jelent meg a palotában és bemutatta az uralkodónak az új kormánylistát. A kormány összetételében a következő változások történtek:

Miniszterelnök és belügyminiszter: Tatarescu.

Miniszterelnökségi államtitkár: Petre Bejan.

Belügyi államtitkárok: Gabriel Marinescu tábornok és I. Barca.

Földművelésügyi és igazságügyi miniszter: Vasile Sassu.

Államtitkár: Aurelian Bentoiu.

A nemzetvédelmi minisztériumot egyesítették a hadfelszerelési minisztériummal és vezetőjévé Paul Anghelescu tábornokot nevezték ki.

Államtitkár: Glatz tábornok, volt nemzetvédelmi alminiszter.

Iuca volt belügyminiszter és Djuvara volt igazságügyminisztert tárcánélküli államminisztereknek nevezték ki. A kormányban egyébként nem történt változás.

Gabriel Marinescu helyébe, aki eddig a főváros prefektusa volt, Urdareanu ezredes, a királyi palota eddigi prefektusát nevezték ki.

Samsonovici tábornok lemondása

Ugyancsak a politikai válság áthidalásának következményeként fogják fel, hogy Samsonovici tábornok, a nagyvezérkar volt főnöke, ma tartalékba való helyezését kérte. Samsonovici lemondása általános feltűnést keltett politikai és katonai körökben.

Glatz tábornok és Marinescu tábornok államtitkárok a délután folyamán már le is tették az esküt az uralkodó kezébe.

Mi volt az oka a kormány átszervezésének?

A Románia Noua rendkívüli kiadása az eseményekhez a következő kommentárokat fűzi:

Ma délelőtt a bucaresti egyetemen újabb botrány történt, amelynek következménye a Tatarescu-kormány azonnali átszervezése volt. Dr. Badescu, a liberális ifjúság vezérének sulyosan megverték, másik négy fiatal liberálisal együtt, köztük volt Radulescu is, akit az elmúlt napokban is bántalmaztak. Az anarchia rendkívüli méreteit felismerve,

VILAG TUKRE

Az „öt kikötő” lordja

Az angol király koronázási ünnepélyén, mely mint ismeretes, májusban lesz, Lord Willingdon, volt indiai alkirály fogja betölteni az „öt kikötő lordjának” szerepét.

Mint ennek az évszázados címnek a birtokosa, Willingdon különös privilégiumokat élvez. Ez a legnagyobb méltósága az angol királyságnak és olyan egyenruha viselésére jogosít, mely a gépek világában a középkor minden festői szépségét revelálja. Azokhoz az egyenruhákhoz hasonlít, amelyeket az angol admirálisok néhány évszázaddal ezelőtt viseltek.

Még Angliában is nagyon kevesen vannak, akik tisztában vannak vele, hogy mit jelent ez a cím, amely még abból az időből ered, amikor a francia nyelv volt a kultúraltársadalmi osztályok hivatalosa. Akik hallottak valamit, az öt kikötő lordjáról, csak annyit tudnak róla, hogy akiknek ez a cím osztályrésztül jut, ősi rituáléban meghatározott ceremóniák szerint áll. Szín és fény gazdag keretekben és bármikor joga van birtokba venni a szép Walmer kastélyt, mely köré legszebb angol néplegendák és történelmi emlékek fűződnek.

Valamikor ezt a címet, mely ugyyszólván egyedülálló az egész világon, a miniszterelnökök és királyi hercegek viselték, de a 19. század elejétől azt valamelyik volt indiai alkirályra ruházták át. Willingdon lord elődje, a világhírű lord Reading volt, Sir Isaac Rojfos, az egykori zsidó napszámos munkás, aki miután bebarangolta az egész világot, páratlan karriert futott be mint ügyvéd, mint államügyész, mint politikus, majd mint India alkirály, végül pedig őt nevezték ki az „öt kikötő parancsnokává”, a legnagyobb angol arisztokrata cím tulajdonosává. Ha Reading nem halt volna meg, most ő lenne az, aki a koronázási ünnepélyen a legfontosabb szerepet töltené be.

Az „öt kikötő lordsága” magában véve is a legnagyobb bizonyítéka, hogy az angolok mennyire tiszteltben tartják a múlt emlékeit, még akkor is, ha ezeknek az emlékeknek már semmiféle reális jelentőségük nincs. Willingdon ennek a címnek a 157-ik birtokosa, holott a méltóság legalább már hétszáz éves. Ami azt bizonyítja, hogy az „öt kikötő” lordjának címét hosszú ideig viseli egy ember. Ugy látszik a történelem véletlen játéka magával hozta, hogy az „öt kikötő” lordjai mind hosszú életűek voltak.

Az öt kikötő kezdetben a következők voltak: Hastings, Romney, Sandwith, Hythe és Dover. Később Winchlose és Ryo kikötőket is idecsatolták és jöllehet így az öt kikötő hét kikötővé szaporodott, mégis tipikus angol makacssággal, a hét kikötőt együttvéve „öt kikötőnek” nevezik. Ezeknek a kikötőknek adták meg azt a privilégiumot és egyben a nagy felelősséget, hogy megvédjék az angol szigeteket ellenséges támadások ellen. Ezek a kikötők rendelték meg és szerelték fel a hadihajókat, amelyekből az évszázadok alatt a hatalmas angol flotta összetevődött. Polgári és katonai kötelességeik voltak. Ellenőrizték például az egész hering-halászatot. Nem kell tehát csodálkozni azon, hogy egyre újabb privilégiumokat kaptak és hogy az öt kikötő lordja az angol királyság legkiemelkedőbb személyiségévé vált.

Holott ezek az idők már régen elmúltak. A hét hatalmas város közül csak egy őrzött meg valamelyes jelentőséget, mint kikötő, és ez Dover, mely most is a csatornán keresztül bonyolódó forgalom végállomása, de ismeretlen a nagy hajók előtt amelyek terheitet óriási távolságokra

hordják, a világ egyik végétől a másikig. Hastings is a tenger közelében van, de egyszerű nyaralóhelyé minősült le. A többi öt város nemcsak gazdagságát, vonzó erejét és fontosságát veszítette el, de a tengert is, mely a tradíciókkal szembeni hallatlan tiszteletlenséggel és az angol szellemnek ellentmondó merészséggel annyira visszahúzódott, hogy az egykori kikötők ma már a szárazföld közepén állanak. Ha ma látja ezeket az ember a szunyadvad és szinte romokban heverő városokat, nehezen hiszi el, hogy valamikor ezek voltak a tengeri nagyhatalom Angliának légvárai.

De Anglia csak azért sem hajlandó megismerni, hogy évszázadokon keresztül minden megváltozott. Ezeknek a falvaknak a polgármesterei ma is magasabb rangot kapnak és nagyobb privilégiumokat élveznek, mint Anglia legfontosabb városainak polgármesterei. Ők az öt kikötő bárói és joguk van a király koronázásánál közvetlenül az uralkodó mellett állani, a késsel és aranyzással himzett vörös palástban, melynek vállain az öt kikötő aranyos címere ékeskedik.

Meghatározott időben a hagyományokban előirt gyűlésre ülnek össze és olyan ceremóniákat visznek véghez, amelyeknek furcsa nevét megérteni senki meg sem kísérel. Udvartuk van, melynek csak névleges jogai vannak és shipway-nak hívják, ami tengeri utat jelent, a konferencia nevét pedig „Testvériség” és „Guestling” nevére keresztelték. Guestling-nek hívják azt a helyiséget, ahol valamikor ezeket az összejöveteleket tartották, de ez a Guestling ma már nem létezik és nem is nagyon tudják, hogy hol volt.

Az öt kikötő lordja ma a bírása, admiralisa és parancsnoka ezeknek a „kikötőknek”, csak éppen a kikötők nem kikötők többé, nincsen flottája, amely fölött parancsnokoljon, semmi köze nincs a hadsereghez, a bíraskodás jogát pedig már régen átvették a rendes bíróságok. Mindezek ellenére ennek a magas méltóságnak a tekintélye és rangja csorbihatatlan. 1861-ig az öt kikötő lordja 300 fontsterling fizetést kapott évente. 1861-ben a fizetést eltörölték és azóta az állam a lordnak nem nyújt mást, mint hivatali székelyét, a Warmel kastélyt, mely ma már modern épület, mert a 18-ik században újjaépítették. A kastélyt valóban használják ez államjog, de a tisztviselő ruházata olyan sokba kerül, hogy a cím birtokosának rendkívül gazdagnak kell lennie ahhoz, hogy ezt saját jövedelméből fedezni tudja. Valamikor azt öt kikötő lordjának joga volt minden értékhez, mely a kikötő közelében a tenger vizén uszott, vagy a tenger fenekén kiaknázható volt, vagy pedig a viharok során a partra vetődött, az öt kikötő közelében. Természetesen ezek a szimbolikus privilégiumok már nem egyeztethetők össze a modern törvényekkel, ugy, hogy az öt kikötő lordjának ebből az egyedül álló jogból semmiféle haszna nincsen.

Ilyen dolgok csak Angliában történhetnek. A legérdekesebb azonban, hogy az angol nép nem hajlandó felismerni az ilyen relikviák paradoxális voltát. Az angol nép számára ez nem a múlt relikviája, hanem az ország alapjainak egy része és ezért jó szemmel is nézi. Az öt kikötő lordja, akinek semmi dolga sincs, nem kevésbé büszke „szolgálatára” mint elődei, akiknek néhány évszázaddal ezelőtt az angol szigeteket kikötőinek védelmét tették le a kezükbe.

(R. L.)

Munkás Mozgó

Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor: Premier! Román és magyar feliratok!

Pankratow generális

Monumentális orosz filmkláger. Fősz.: NORA NEY és F. BRODNEVIC.

II.

Az egész világ dalol, nevet és szeret

szovjetorosz vígjáték. Fősz.: LEONIDA UTESEFF, L. ORLOVA.

24 LEI

Perlodont

Zsidó szálló-igék

KELLEMESEN HABZÓ
CSODÁLATOSAN UDITÓ
FOGPASZTA

Büchmann Geflügelte Warte-jének 1935-ös kiadásából — a Büchmann ugyanazt a szerepet játsza Németországban, mint a magyar nyelvterületen a Tóth Béla szállóige gyűjtése — a náciik töröltek minden zsidó író, minden zsidótól származó idézetet. Ez a bárbar intézkedés adhatott impulzust a szemfüles berlini Philo-Verlagnak ahhoz, hogy egy zsidó Zitate-Lexikonnal próbálkozzék. Eugen Tannenbaum kezdte összeállítani; majd a halála után Ernst Fraenkl folytatta és fejezte be a szerkesztése munkáját. A könyv ügyes alcíme ez: Worte von Juden, Wort für Juden.

Az első kísérlet nem sikerült tökéletesre. De ez nem olyan hiba, amit nem lehet jóvátenni. Ugyanez volt az eset a Philo népszerű kézikönyvével is, amelynek első, 1934-es kiadását jómagam is alaposan lepszekondíztam ezen a helyen. Gyenge portéka volt. Közben azonban ügyesen átdolgozták, kijavították. Ebben az új alakjában aztán ma 26 ezer példány forog belőle közösen és tesz jó szolgálatot.

A Zitate-Lexikonban különösen a bibliai és a talmudi rész gyenge és pedig egész a kezdetlegességig. Nem kielégítő az Aus dem Mittelalter című fejezet sem. Ebből a három korszakból, a zsidóság alapvető korszakaitól, sokkal több él bennünk, mint amennyit a Philo lexikonja néhány árva oldalon összeszedett. Alexander Bernát így definiálta valamikor a szállóigét: „Maga a szó sztenografikus jele egy gondolatnak, a szállóige sztenogramja egy gondolatnak”. Majd hozzátette: „A művelt emberek a szállóigék helyes használatából ismernek egymásra; tudják, hogy közös gondolatokörben élnek. A szállóigék a művelt emberek közmondásai... Homogénebb kulturát, mint amió az asszimiláció a zsidók kulturája volt, nem lehet elképzelni. Ugyanazokból a könyvekből, a szentírás, a talmud, a decisorok könyveiből sarjadt. A művelt zsidó ezekből a könyvekből szedte minden tudását és teljesen a tanulmányozásoknak él. A zsidó szállóigék ezrei keletkeztek ilyen módon, a gondolatkörnek ebből a példátlan közösségből, egy-egy idézet, vagy akár egy-két kezdőszava valamelyik idézetnek, messzire gyűrődő gondolathullámokat indított el. Ez a helyzet megrendült, gyökeresen megváltozott azóta. De mégsem olyan mértékkel, mint a Philo fogyatékos gyűjtéséből vélné az ember.

Az újkor rész viszont már most, így nyersen is, megjárja. Sok érdekes és jellemző erejű citátum akad benne, amelynek nagy a művelődéstörténeti jelentősége. Az itt-ott lábatlankodó tévedéseket (a bibliai Tohuva-bóhu forrásoként például még sem lehet a Sammy Grønnemann humoros regényének címét emlegetni) nem lesz nehéz kiirtani és épp így nem lesz nagy munka a hiányosságokat pótolni. (A legragyogóbb cionista szónok, Max Nordau, például egyetlen szállóigével szerepel a Philóban és ez az is egy nemzsidó tárgyú művének címe: Konvencionális hazugságok.)

Egyébként azonban a cionizmus szépen van képviselve a könyvben. Moses Hestól Pinskeren és Achad Haamon keresztül Herzig, majd Bubertől Arlosoroffig mind-egyik prominens egyénisége szerepel benne. És megtudjuk a Philóból azt is, hogy ezt a szót „cionizmus” Nathan Birnbaum faragta a régmúlt időkben, 1893-ban. Amikor még Mathias Achérnek nevezte magát és amikor ennek a mai intranzigens ortodoxnak az epikureus Elisa ben Abuja volt az ideálja.

A Philo politika-rovatában sokat szerepel Friedrich Julius Stahl, akit voltaképpen Schlesingernek hívtak és aki a német konzervatív nacionalista pártnak irodalmi öregapja. Az állam mindenhatóságának eszméjét ő vitte be a német politikába és tőle származik az a manapság németország szerte divó mondat: Autorität nicht Majorität! Érdekes, hogy Berlinben Kremserwagen-nek hívják az omnibuszokat, ama Simon

Kremser után, akit 1825-ben a legmagasabb porosz katonai érdemrenddel, a pour le mérite-vel tüntetett ki a hősiességéért a király és akinek kiváltságaihoz tartozott, hogy a brandenburgi kapuhoz csak ő járathatott társaskocsikat.

Börnénék — a héten mulott száz éve, hogy az újságírásnak ez a zsidó klasszikusa meghalt — két teljes oldal jutott ki a Philo lexikonban. Heinenek, aki rajta is túltett a szellemességével, majdnem négy. A Philo mindenestre erősen körültekintően idéz tőle. A népdallá népszerűsített Loreley, amely manapság egy „ismeretlen szerző” alkotásaként szerepel a német antológiákban, nem a közismert címe alatt idézi Heinetől, hanem kellő óvatossággal így: A Heimkehr-ciklus 2.4k verse.

Sok szellemes mondással szerepel David Kalisch, aki a legnémetebb élelagnak, a Kladderadatsch-nak volt a megalapítója és szerkesztője és aki afféle szerepet vitt a bismarcki politika oldalán, mint a Borsszem Jankó Csicserei Borssa, azaz Agai Adolf, a deáki politika védelmében.

A német tengerészet dalát („Stolz weht die Flagge schwarz-weiss-rot”) a zsidó Robert

Linderer költötte. Az osztrákok nemzeti vígjátékát, Im weissen Rössl-t, a zsidó Bismenthal írta. Akik manapság a Grüssel Euch Gott alle mitaneinander kezdett dalt bömbölik, nem is sejtik, hogy ezt a nótát nem is egy, hanem mingyárt két zsidó librettista szerezte, West és Held urak. Es zsidó volt az a német nyelvész is, aki 1916-ban dühösen követelte a német nyelv megtisztítását mindennemű idegen idiómától. Eduard Engel-nek hívták, illetve hívják, mert 80 éves öreg fejével megérte a náciizmus diadalát Könyvének címe: Sprich deutsch! szállóige lett.

Hogy Amerika a „korlátlan lehetőségek hazája”, a zsidó Max Goldberger állapította meg először. Tut mehr als Euere Pflicht! — ezt a háborús jelszót viszont egy berlini zsidó ügyvéd, Maximilian Horwitz adta ki. Persze nem 1911-ben halt meg, amint a Philo tévesen írja, hiszen akkor nem faraghatott volna háborús jelszót, hanem 1917-ben.

Kevesen tudják, hogy Lorenzo da Ponte, aki a Mozart három operájának (Cosi fan tutte, Don Juan és Figaro lakodalma) szövegkönyvét írta, zsidó volt. Emmanuele Cognigliano a polgári neve.

A bécsi zsidó írók: Schnitzler, Beer-Hoffmann, Altnerberg és Hoffmannstahl műveiből gyakran idéz a Philo. De, sajnos, nem ismeri az „E-soi-zsidó” típusát, amelyet Der Weg ins Freie című regényében örökített meg Schnitzler; azt a zsidót, aki testileg és szellemileg egyképpen kinyújtózkodik, nekikényelmeskedik, amikor megtudja, hogy a partnere, aki előtt mostanig erősen meghunyászkodott, szintén zsidó. Egy okos schnitzleri mondást idéi: Aber es gibt schon Juden, die ich wirklich hasse, als Juden hasse. Das sind die, die vor andern und manchmal vor sich selber tun, als wenn sie nicht dazu gehörten.

Molnár Ferenc is szerepel a Philo citátum-lexikonjában, igaz hogy csak egyetlen idézet erejéig. A Lillimból van véve és így szól: Es gibt Schlaege, die nicht weh tun.

A szállóigék sorát a zsidó közmondásnak megint kissé ösztövére sikerült gyűjteménye zárja be. Az utolsó köztük így szól: Über dem Hohen gibts noch einen Höhern!... Tehát Hitlerrel is van magasabb fórum. Lehet, hogy a német zsidók efféle szóvalokkal vigasztalják mostanság magukat. Az ilyen-fajta, öncsaló vigasztalás is van azonban a zsidó népnek egy jellemző, józan mondatban. Ez: Me trézt zach mit chalosesz. (G. S.)

A bucaresti hadbíróság fogja tárgyalni a liberális diákvezér megkinoztatásának ügyét

BUCURESTI, február 23. A vizsgálóbíró tegnap folytatta a nyomozást Aurelián Radulescu, a liberális párt fővárosi ifjúsági tagozata vezetőjének elrablása ügyében. Az ügyesség egyébként áttette az ügyet a katonai fórumok elé és az állítólagos támadók, Trifu, a bucaresti diákszövetség elnöke, Spanu az egyesület titkára, Vasile Popescu, a teológiai fakultás légiónáriusainak vezetője és Virgil Radulescu tudományegyetemi hallgató ügyét a bucaresti hadbíróság fogja tárgyalni.

Naponta ötszáz-hétszáz igazolványt állít ki a cluji rendőrségi bejelentőhivatal

Példás rendben és a legnagyobb gyorsasággal szolgálják ki a közönséget

Cluj, február 23. (Az Uj Kelet tud.) Mint már a múltban is megemlékeztünk Pulca rendőrkezes kezdeményezésére Nastase helyettes-kezes dr. Chendi György hivatali főnökkel karöltve átszervezte a bejelentő hivatalt. A múltban ugyanis számos súlyos panasz merült fel a bejelentő hivatal működése ellen. A közönség pontatlan kiszolgálásáról, egyes tisztviselők visszaéléseiről, stb. panaszkodott.

Több hónapi munka után végül sikerült teljes rendet teremteni a bejelentő hivatalban. Dr. Chendi György rendőrkapitány kicserélte a bejelentőhivatali személyzetet, új munkaerőket vettek fel és oly módon szervezték meg a hivatalt, hogy minden munka a leggyorsabban és a legpéldásabb rendben történjen. Pulca rendőrkezes direktíváiban, amiket a népesedési hivatal átszervezéséhez adott, szigorúan vigyázott arra, hogy a közönséggel szemben semmiféle visszaélés ne történhessen egyes tisztviselők részéről. A kezesura állandó ellenőrzése alatt tartja a bejelentő hivatalt. Nastase helyettes-

kezes óránként jelenik meg a bejelentő hivatal irodáiban, hogy személyesen vizsgálja felül, nincs-e valami ellenpanasz.

Dr. Chendi György, a bejelentőhivatal főnöke, állandóan az irodákban tartózkodik, minden tisztviselőjének munkáját kontrollálja és a legszigorúbban vigyáz arra, hogy a közönség udvariasan és gyorsan legyen kiszolgálva. Az év első hónapjaiban pedig különösen sok munkája van a bejelentőhivatalnak, naponta ugyanis átlag 500—700 igazolványt állítanak ki.

Hogy a közönséget semmiben ne lehesen meglepetés, a bejelentőhivatal minden egyes szobájában Chendi kapitány ki-függesztette az egyes igazolványok díjszabását, hogy ez mindenkinek utmutatóul szolgáljon az illetékek fizetésénél.

Itt közöljük egyúttal azt is, hogy a belügyminisztérium rendeletének értelmében minden évben mindenki köteles új személyazonossági igazolványt kiváltani. Az igazolvány díja 10 lej városi illeték, 3 lej információs taxa és 9 lej bélyegilleték.

Roosevelt üzenete a zsidó népnek

„Zsidó álmok és amerikai álmok“

Az amerikai földművelésügyi miniszter nagy beszéde a washingtoni Palesztina-konferencián

A zsidó légió huszadik évfordulóját ünnepelték Londonban

Washington, február 23. Az United Palestine Appeal közzétette az amerikai zsidóság Washingtonban megtartott Palesztina-konferenciájának jegyzőkönyvét. A jegyzőkönyvben találjuk szövegről szövegre annak a levélnek, amelyet Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke intézett dr. Stephen Wiséhez, a washingtoni konferencia elnökéhez.

Roosevelt elnök levele így hangzik:

„Fehér Ház, Washington, 1937. febr. 6.

Kedves dr. Wise,

Kérem, adja át jókívánságaimat azoknak a férfiaknak és nőknek, akik az United Palestine Appeal által egybehívott országos Palesztina-konferenciára gyűltek össze Washingtonban. Amerika népe, mely mindig sikra szállott az embeli szabadság eszméjéért, szimpátiával és meleg érdeklődéssel kíséri a zsidó nép palesztinai törekvéseit, hogy felújítsa köteleit ősi hazájával és ujjáépítse a zsidó kultúrát azon a helyen, ahol évszázadokon át virágzott és ahonnan később a világ leg-távolabbi részeibe is eljutott.

Ebben az évben lesz huszadik évfordulója a Balfour-deklarációnak, a korsze ü zsidó országépítő munka kulcsfontosságú. Ez a két évtized figyelemre méltó bizonyítást tett a palesztinai zsidó uttorok élet-erejéről és látomásáról. A büszkeség forrása legyen az Egyesült Államok zsidó polgárainak az a tudat, hogy nekik is részük volt a megújulás és ujjáépítés e nagy művében. Nagy öröm nekem, hogy szívvelyes szerencse kívánataimat és legmelegebb személyes üdvözléteimet kiülde-tem mindazoknak, akik az önök tanácsko-zásain résztvesznek.

Oszinte híve:

Franklin D. Roosevelt.

Mint jelentette az Uj Kelet, a washingtoni konferencián Henry A. Wallace, Amerika földművelésügyi minisztere is megjelent és nagy beszédet tartott. Az amerikai miniszter „amerikai és zsidó álmokról” beszélt és többek között a következőket mondta:

Az amerikai és a zsidó álom

„A zsidóknak és az amerikaiaknak is van egy háromezer éves álma és mind a két álom feltűnően hasonlít egymáshoz. Álomból fakadnak egy népnek az életcéljai, évtizedekre és évszázadokra szóló célok, amik végül tettek alakulnak. A zsidók ősi álma és az amerikaiak modern álma békéről szól, parasztról, akik békében művelik meg országuk földjét, falusi és városi elnyomottakól, akiknek egyengetik az utját a fel-emelkedéshez, isten dicsőségéért a maga sajátos eszmevilágában. A biblia könyveivel közül Micha próféta könyvének 4-ik fejezete, mely annyira hasonlít Jezsás második fejezetéhez, fejezi ki legerőteljesebben azt az álmat, mely oly régen él egy zsidók, mint az amerikaiak tudatában. Ez a látomás arról az időről szól, amikor a kardot ekévé fogják átkovácsolni és nem fog nemzet nemzet ellen kardot emelni és nem fogják többé háborúra tanítani az embereket, hanem minden ember szőlőtöve és fügefája alatt fog ülni.”

A farmerek és a nyomorgó zsidók

A miniszter ezután az amerikai kormány azon akciójáról beszélt, amely az elszegényedett farmerek szánására indult meg s rámutatott arra, hogy ez az akció Micha próféta szellemét követi ugyanugy, mint ahogy az amerikai zsidók akciója is a világ különböző részein élő testvéreik megsegítéséért. Rendkívül érdekes jelenség — mondta a miniszter, — hogy Brandeis főbíró éppen olyan meleg é deklarációt tanusit az elszegényedett farmerek, mint az elszegényedett zsidók iránt. De ne álltassuk magunkat: Micha próféta látomása távolról sem teljesült még.

Még vannak elnyomottak és megaláztatottak a világon, még él a háborus félelem és nő a létükben veszélyeztetett farmerek száma.

De az amerikai és a zsidó szívekben tovább él a vágy a szociális igazságosságól, a lel-

kiismereti szabadságról és az isteni dicsőségéről szóló látomás megvalósítására.”

A zsidó légió évfordulója

London, február 23. A napokban ünnepelték Londonban a zsidó légió megalakulásának huszadik évfordulóját. Ebből az alkalomból ünnepélyes bankettet rendeztek az angol fővárosban Wedgwood ezredes elnökletével.

Wedgwood megnyitó beszédében a zsidó légió ujjá-állítása eszméje mellett foglalt állást. Sir R. W. Chetwode marsall, Allenby tábornok, Palesztina meghódítója emlékének áldozott beszédében, majd hangsúlyozta, hogy a brit birodalom készen áll a védekezésre a háborus veszedelemmel szemben.

REUMÁT, HÜLEST, NEURALGIKUS FAJDAIMAKAT, KRONIKUSAK még ha is meggyógyítja a Togal

Amery beszéde Trumpeldor emlékére
Amery volt gyarmatiügyi miniszter Patterson ezredes és Jabotinski érdemeiről beszélt a zsidó légió megalakulásának története kapcsán és méltatta a zsidó légió hősiességét a háborúban. Maga is a palesztinai zsidó légió ujjáállítása gondolata mellett szállott sikra. A Zsidó Nemzeti Otthon nem lehet teljes valóság, ha lakossága nem vesz részt annak védelmében. Sokat beszélnek arról, hogy milyen részük volt az araboknak országuk felszabadításában. Kétségtelen, hogy az arabok nagy szerepet játszottak a háborúban, de nem a palesztinai arabok. Nem beszélnek azonban arról a szerepről, amelyet a zsidó légió játszott Palesztina meghódításában.

Amery kegyeletes szavakban emlékezett meg Trumpeldorról, majd sajnálatát fejezte ki afölött, hogy Trumpeldor emléket olyan támadásokkal sértik meg, mint amilyen legutóbb történt Jeruzsálemben. (Amery itt a revizionistáknak a Jewish Agency irodája ellen intézett támadására célozott.) Az ilyen eljárás — mondotta — nem válik dicsőséggé sem Trumpeldor, sem a cionizmus nevének.

Herbert Sidebotham, előkelő politikai újságíró, ugyancsak elismeréssel adózott a

zsidó légió hősiességének, majd a maga részéről is rosszaságát fejezte ki a Jeruzsálemben történt legutóbbi incidensek fölött. Az ilyen események kedvezőtlen benyomást gyakorolnak és ártnak a cionizmusnak. Véleménye szerint az összes cionistáknak közös frontba kell ma tömörülniük.

Patterson ezredes, a zsidó légió első parancsnoka beszélt ezután, aki többek között hangsúlyozta, hogy sohasem került volna sor konfliktusra a zsidók és az arabok között, ha Palesztinát igazságos és erős kormány irányítja. Az idő parancsnak tekintti a zsidó hadsereg megszerzését Palesztinában.

Jabotinski a cionista békéről

Végül Jabotinski Vladimir szólalt fel, aki a revizionistákról elhangzott megjegyzések kapcsán ama kívánságának adott kifejezést, hogy a másik félt is hallgassák meg, amikor ítéletet mondanak. Kijelentette, hogy a cionista egységre és összefogásra vonatkozó felhívás mély hatást gyakorolt rá. Tudatában van a cionista összefogás szükségességének és néhány hónappal ezelőtt kerekasztal-konferencia összehívását javasolta volt cionista barátainak és reméli, hogy a jövőben újból baráti egyetértésben fog élni velük.

Jön: ROKK MARIKA szenzációs filmje: A szív nem eladó Bemutatta a: Select Mozaq

Codreanu csak annyit tud Stelescu meggyilkolásáról, amit a lapokban olvasott

Fellelmentette az Ugyészségen a belügyminisztert a vasgárdista vezér

BUCURESTI, február 23. Stanescu vizsgálóbíró tegnap Stelescu agyonlövésében ügyében Corneliu Codreanun hallgatta ki. Codreanu kijelentette, hogy nem tud mást az ügyről, mint amit az újságok írtak. Ami a gyilkosság okait illeti, emlékezett arra, hogy Stelescu elárulta a mozgalmat, amelyért harcolt és ezért 23 tagú esküdtszék Cantacuzino-Granicerul tábornokkal az élén ítélték meg. Az esküdtszék kiközösítette Stelescut a mozgalomból.

A fiuk gesztusa — tette hozzá Codreanu — a felháborodás kitörésével lenne magyarázható.

Codreanu azután az ügyészségre ment és panaszt emelt Luca belügyminiszter ellen, amiért a parlamentben olyan valótlan kijelentéseket tett, hogy be lenne keverve Radulescu elrablásába. Tiltakozik ilyen inszINUÁCIÓK ellen és kéri, hogy nyilvánosság előtt való alaptalan vádaskodás címén utalják a belügyminisztert bíróság elé.

Peyer magyar szociáldemokrata képviselő szenzációs „lovagias ügye“

Ágyu-párbajt ajánlott Peyer Csóka rendőrkapitánynak a Gellérthegy és a Svábhegy között

Budapest, február 23. A magyar szociáldemokrata párt múlt vasárnapi gyűlését Ujpesten Csóka János dr. rendőrkapitány feloszlatta. Az esetet Propper Sándor interpelláció formájában szóvártatta a parlamentben. Interpellációja közben Peyer Károly közbeszólt és ennek a közbeszólásnak a tartalmáért Csóka rendőrkapitány lovagias elégtételt kért. Megbizottaitól Peyer Károly a következő levelet kapta. „Nagyméltósága Peyer Károly urnak, országgyűlési képviselő Budapestben.

Dr. Csóka János m. kir. rendőrkapitány ur megbízásából lovagias elégtételt kérünk a megbízónk személyére a képviselőház február 17-i ülésén tett és a Népszava február 18-i számában is közölt sértő kijelentésekért. Tisztelettel kérjük, méltóztatásuk megbizottait megnevezni és utasítani őket, hogy az érintkezést velünk mielőbb felvenni legyenek szivesek. Kiváló tisztelettel: dr. Schröder Gyula m. kir. rendőrtanácsos. Hoffmann Géza ny. m. kir. honvédtábornok.”

Erre a levélre Peyer válasza így hangzik:

„Méltóságos Hoffmann Géza ny. m. kir. honvédtábornok urnak, nagyságos Schröder Gyula m. kir. rendőrtanácsos urnak Budapestben.

A magyar országgyűlés képviselőházának február 17-i ülésén elhangzott kijelentéseimmel kapcsolatosan február 19-én kelt levelükre a következőket válaszolom: 1. A magyar királyi kormány elnöke a képviselőházban tartott bemutatkozó beszédében és azóta is ismételtelen kijelentette, hogy a keresztény erkölcs alapján áll. A Tízparancsolat 5. pontja így szól: Ne öl! Ez kötelező minden keresztény vallás emberre, én rám is, de főképp az állami tisztviselőkre. 2. Ha ennek ellenére mégis ragaszkodni méltóztatnának levelekben foglaltakhoz, van szerencsém közölni, hogy nekem már egész gyűjteményem van egyoldalú jegyzőkönyvekből és minden alkalommal kijelentettem, hogy

nyugodtan telexhatják a jegyzőkönyv másik oldalát is. 3. Ha azonban ez sem volna akadály, úgy ez esetben ragaszkodnom kellene ahhoz, hogy az elégtételadás olyan fegyvernemmel történjék, amelynek kezeléséhez értek. Miután pedig a harcúterem a vártüzéreknl és utoljára a repülőknél teljesítettem szolgálataim, csak ezeknek a fegyvernemeknek a kezeléséhez értek. Az utóbbiról azonban szívesen lemondok, de az ágyuhoz ragaszkodom. Méltóztatassanak tehát a honvédelmi miniszter urnál kieszközölni, hogy két ágyut és megfelelő számú lövedéket bocsásson rendelkezésünkre. Ha ez megtörténik, úgy azt javaslom, hogy az egyik fél álljon fel ágyujával a Gellért-hegyen, a másik fél a Svábhegyen és aki ebben az ágyupárbajban talál, az nyert. De, ha ez az ajánlatom nem volna megfelelő, úgy azt javaslom, hogy megbízójuk álljon ki velem azzal a szerszámmal, amelyet megtanultam forgatni: kalapáccsal és matussal meg, ki tud a magyar nép javára hasznosabbat, értéke- sebbet és maradandóbbat alkotni. 1937. február 20-án. Kiváló tisztelettel Peyer Károly, országgyűlési képviselő.”

A Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyicsoportja

február 21-én, szombaton este 10 órai kezdettel, az U Klub volt helyiségében Str. Memo. randului 1. szám, emelet

táncos purimi

dirndli-estet

rendez. Kitűnő büffé! Amerikai árverés! Dirndli-verseny, díjakkal.

A zenét elsőrangú tánczenekar szolgáltatja.

Minden zsidónak ott kell lenni!

SPORT

Vasárnap kezdődik a Nemzeti Bajnokság

Az Univerzitatea—Gloriat Picky Kroner, a CAO—Victoria mérkőzést Ritter vezeti

Cluj, február 23. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság február 28-i nyitányára úgy az egyesületek, mint a szövetségi irányító szervek részéről az előkészítő intézkedések megtörténtek. A bajnokság kezdetét biztosító utolsó aktust tegnap este a központi bíróbizottság hajtott végre, amelyben kisorsolta a vasárnapi mérkőzések játékvezetőit is. Most még csak az van hátra, hogy a vasárnapi nyitányok az időjárás is kedvezzen.

A Nemzeti Bajnokság tavaszi első fordulójának programja, valamint a játékvezetők névsora a következő:

Bucurestiben Venus—Juventus, Vuia főhadnagy és Rapid—Crisana, dr Russu.

Aradon AMEFA—Unirea Tricolor, Milivoi.

Oradean CAO—Victoria, Ritter.

Timisoaran Ripensia—Chinezul, ILSA, Mielu Petrescu.

Clujon Gloria—Univerzitatea, Picky Kroner.

Az aradi Hakoah új tisztikara

Arad, február 23. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban hírt adtunk az aradi Hakoah tizenöt éves jubileumi közgyűléséről. Alant közöljük a megválasztott tisztikar névsorát:

Örökös diszelnökök: Lakatos Aladár, dr Schütz Henrik és dr Vajda Jakab.

Diszelnökök: Grosz Józsefné, dr Fischer Jenő, Fülöp Viktor, Grünstein Armin, Halász Dezső, Haralamb Henrik, Herzka Armin, Kalmár József, König Miksa, Szemes Henrik, Wiesel Jenő.

Tiszteletbeli elnökök: Bildhauer Alfréd, dr Gara Armin, Racker László, dr Mandel László, Reismann Jenő, Scharfstein Jakab, Sándor Iván, Schwartz Mihály, Stern Pál, Stern Péter, Szatmári Rudolf, dr Székely László, Weisz Gyula.

Tiszteletbeli alelnökök: Altmann Ede, Blaustein Vilmos, Deutsch Siegfried, dr Dohány Sándor, Erdős György, Grosz Béla, dr Haber József, Holtzer Jenő, Illés János, Lusztig Dezső, Koch Dániel, Komlós József, Schwartz Jenő, dr Steiner Jenő, Schlosser Ferenc, Wiesel Hermann.

Elnök: Dr Salamon Ignác Béla.

Ügyvezető elnök: Auerbach Béla.

Alelnökök: Lengyel László és Pointner Leopold.

Főtájtár: Gerő Sándor.

Tájtár: Braun Miklós.

Pénztárnok: Grieszhaber Dezső.

Ellenőrök: Gárdos Lajos és Steiner Harry.

Klubgazda: Braun László.

Ügyészek: Dr Kele Gyula és dr Fuchs Albert.

Kluborvosok: Dr Biksz Mór, dr Grünwald Márton, dr Hersch Andor, dr Pécsi Zoltán, dr Kállai Ferenc, dr Rosenbeg Zoltán, dr Thau Ernő.

Sportigazgató: Stern Imre.

Szakosztályvezetők: Futball: Engel Márton és Messer Sándor, ifjúsági futball: Deutsch Mihály, sakk: Bildhauer Alfréd, torna: Löwy Jenő, torna-művezetők: Hoffmann Henrik, Davidovits Sidor, Nissel Hermann és Török Gusztáv, turisztika: Weisz János, uszás: Gerő Sándor és Braun László, vívás: Weinberger István.

Választmány: Dr Aron Béla, Abraham Simon, Benedek János, Berkovits Ferenc, Dukász Imre, Frenkel Gyula, Fürst Zoltán, Goldstein Lajos, Guttmann Nándor, Haász Ignác, Haber László, Kauders Dezső, Klein Mózes, Köves Dezső, Schwartz Imre, Segál Gyula, Teuerholz Dávid, Wigh Aladár.

A CAO—Crisana vegyes utolsó mérkőzését Franciaországban az Olympique Lille ellen játszotta, amelyet 5:4 (3:3) arányban legyőzött. Az oradeai vegyes labdarúgócsapat szerdán érkezik kitünően abszolválta turájáról haz.

AZ EURÓPA KUPA ALLÁSA

a vasárnapi Csehszlovákia—Svájc (5:3) mérkőzés után a következő:

1. Csehszlovákia	3	2	1	0	11:6	5
2. Ausztria	3	1	1	1	7:7	3
3. Olaszország	1	1	0	0	7:8	2
4. Magyarország	2	1	0	1	7:8	2
5. Svájc	3	0	0	3	6:12	0

TURNÉUL FORMIDABILULI ANSAMBLU DE OPERETE „SIEGLER” IN FRUNTE CU MAREA ARTISTA

SEVILLA PASTOR

SI RENUMITA PRIMADONA

ERNA SIEGLER

REPERTORIUL

A Siegler-féle jiddis operett-társulat

clujii programja:

A kat. gimnázium disztermében

Március 2-án, kedden este 9 órakor:

Dus Melamedl

Március 3-án, szerdán este 9 órakor

O moștenire cu cântec

(Örökség bonyodalmakkal)

Március 4-én, csütörtökön este 9 órakor

NEGRESSA

(A néger nő).

Jegyek elővételben kaphatók a Piața Unirii kioszkban.

Saját diszletek és zenekar. Zeneigazgató: I. S. Polliakov zeneszerző. Rendező: M. Pastor. Segédrendező: Abram Asch.

KÖZGAZDASÁG

Hivatalos magyarázatok a repülőbélyegekre alkalmazására

A clujii kereskedelmi és iparkamara közbenjárt az illetékes hatóságoknál, hogy a nemzeti repülő alap törvénye rendelkezéseinek minél pontosabb magyarozatát tudja adni. Együttal felkerde a kerületben lévő szenátorokat és képviselőket, hogy kérjenek amnesztiát az összes kihágásokra. A kihágási jegyzőkönyvekből meg lehet mindig állapítani, hogy a bélyegeket nem azért nem alkalmazták, mert meg akarták károsítani az államot, hanem, mert nem ismerték a törvényes intézkedéseket. A legtöbb esetben azonban a kihágás a törvény tulzott magyarozatának a folyamánya.

Comsa Ionel szenátor a szenátusnak f. év január 19-én tartott ülése elé terjesztett egy közleményt ebben a kérdésben, a memorandumot pedig felterjesztették a Nemzeti Repülő Alap pénztárához.

A Nemzeti Repülő Alap pénztára a következő felvilágosító magyarozatokat adta:

1. A kereskedők cégtáblái alavannak vetve a repülő-bélyegnek.
2. A hirdetések, reklámtáblákat, vagy cégtáblákat egyszer kell felbélyegezni, azoknak négyzetméter nagyságai szerint, eltekintve attól, ha azok több nyelven is vannak írva.
3. A rakományban és kirakományban levő áruk etikettjei, amelyen az áru megnevezését, minőségét vagy árát tüntetik fel, vagy azt, ha az újdonság, mentesítve vannak a repülő-bélyeg alkalmazására alól.
4. Az összes asztali naptárak, falnaptárak, zsebnaptárak, napi előjegyzések tekintet nélkül a reklámra, amely azokon van, vagy ha ingyen is osszák szét azokat, alá vannak vetve a repülő-bélyeg alkalmazására.

5. Az újságok, folyóiratok, menetrendek, stb. reklámjai mentesítve vannak a repülő-bélyeg alkalmazására alól.

Ami a jogi ügyiratokat illeti:

1. Megrendelő, szállító, átadó, kísérő, elfogadó, stb. levelek (igazolványok, jegyzékek, stb.) ha ezeknek tisztán benső használati jellegük van és használatuk, vagy rendeltetésük folytán nem nyerne bélyegzés alá eső jogi ügyirat, vagy tény jellegű, nem bélyegzendők.

2. Számla másolatok, vagy árukimutatások, melyeknek az eredetijét már ellátták repülőbélyeggel, nincsenek alavetve a repülőbélyeg alkalmazására, kivéve azt az esetet, ha használatuk folytán nem nyerne átadási vagy fizetési igazolvány, vagy nyugta jellegű.

3. Azok a nyugták, vagy iratok, amelyekkel szabályosan számlázott vásárlásoknak részletben való fizetését bizonyítják, alá vannak vetve a repülőbélyeg alkalmazására kötelezettségének, mely tény a számláknál az okmánybélyeg törvény 14. art. 13. §-ra, míg a nyugtáknál a nemzeti repülő alap-törvényhez csatolt kimutatás VII. Cap. 1. bekezd. támaszkodik.

4. Egyszerű számlamásolatok, borderouk, stb. melyek az árut kísérik és amelyeknek az eredetijét már ellátták repülőbélyeggel, mint számlázott áru kísérő levelei, mentesítve vannak a repülőbélyeg alól.

5. A vásárló bonok nincsenek alavetve a repülőbélyegnek.

6. Azok az elfogadói igazolványok, melyek a választásra küldött árut kísérik, tehát ideiglenes jelleggel bírnak, nincsenek alavetve a repülőbélyegnek. Az átvételi elismervények, melyeket ékszerészek, órásk,

vagy más cégek és műhelyek bocsátanak alá, alá vannak vetve a repülőbélyegnek a csatolt kimutatás VII. Cap 1 bekezdése alapján.

8. Azok az átvételi elismervények, melyet a kereskedők vesznek nehéz, terjedelmes áruk szállítására a klienseiktől, alá vannak vetve a repülőbélyegnek még akkor is, ha utólag kiállítanak egyetlenegy számlát.

9. A nyugták bélyegzése a következő: 100 lejtől 10.000 lejig bezárólag 2 lej. 10.001 lejtől 50.000 lejig bezárólag 3 lej. 50.001 lejtől 200.000 lejig bezárólag 4 lej. 200.001 lejtől fel, akár mekkora is az összeg, 10 lej.

10. A kézbonok vagy kasszabonok, melyeket ideiglenesen készpénz helyett fogadnak el, nincsenek alavetve a repülőbélyegnek.

11. Ami a számlázott, vagy nem számlázott áru ellenértéképpen küldött pénzeszeget megkapásának elismerését célzó irásokat illeti, ez a kérdés még a nemzeti repülő alap pénztárának tanulmánya tárgyát képezi.

12. Ami az étlapokat, színházi, vagy ünnepi műsorokat illeti, melyeken más cégeknek a címei, vagy hirdetései vannak, jegyzési blokkokat, melyeken egyes cégek, vagy gyárak reklámjai, vagy firmái vannak, alá vannak vetve a repülőbélyegnek, melynek teljesítéséért egyformán felelős úgy a reklám tulajdonosa, mint a nyomdavállalat.

APRÓ HIRDETÉSEK

His Master majdnem új, automatás patfon és lemezek olcsón eladó. „Pax” Cluj, Cal. Victoriei 6.

Házvezetői állást keres jólfizető zsidó nő. Rituális háztartásban. Cim Guttmann Hermanné Str. Baritiu 12. sz. Hátral az emeleten.

אניך דקק אלעשר יעיא והרופא להשיגה יפנה אל האדריסטע. Egy szép nagy ספר תורה איראנד érdeklődők, felvilágosítást Klein Sámuel főrabbi úrnál Alesd, jud. Bihar.

2 szobás, komfortos lakást lehetőleg keres házban azonnalra keresek. Cim a kiadóban.

Kilencéves fiam mellé korrepetitornak energikus izr. urilányt keresek teljes ellátás és 500 lej havi fizetéssel, ki délelőttként a főzésnél is felügyel. Ajánlatokat: „Családtagnak tekintem” jelgére a kiadóba.

Műhelyhelyiséget keresek 100—150 négyzetméterest. „Kisüzem” jelgére a kiadóba.

פיר גמרא חומש-רש"י אונד דרדקי-אפפרטע ביו ר"ח ניסן ה'תשל"א אן Prim:abin D. Sperber Brasov, Str. Castilului 64.

Utazót, ki palack üvegeket vagy parafadugót képvisel, mellékképviselőre keresek. Cim a kiadóban.

Zsidó ügynök, ki falukat is látogat, mellékképpel kaphat jó kereset mellett. Cim a kiadóban.

Vezérképviselőt, ipari vagy kereskedelmi vállalatot átvinnék vagy betársulnék. Clujon. „500.000 lej jelgére” a kiadóba.

Orth. kóser étkezőben, Mihai Viteazul 10. Husz lejért jóízűen ebédelhettek: leves, hus garnirunggal, savanyúság és kenyérrrel.

Fiatall, nőten, detail puhafa szakmában jártas román-magyar nyelvben perfekt tisztviselőt keresünk azonnali belépésre, banati járászékhelyen levő faterlepünkre. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Fatisztviselő” jelgére a kiadóba kéretnek.

Utazói állást keres erkölcsi és anyagi garanciával rendelkező fiatalember. Cim a kiadóban.

Egy álló gőzkazán 6 légkörös és egy gőzölő apparátus teljes felszereléssel druckfestéshez alkalmas eladó. Cim: Oradea fiókiadóhivatal, Str. Rimanóczy 4.

25 éves, csinos urilány 150.000 lej hozománnyal keres biztos egzisztenciát nyugtós férjhez. Bővebbet Mirea házasságközvetítő iroda, Cluj, Str. Marechal Foch 25. első emelet. Hivatalos órák 3—6-ig.

Satur tud.) A mosságrai, me portosit portosit üzemek lamvéde ságot n kezébe vel tám Az á földi va tatása közös Unio és fuzió ut gyár br Az A tebb em alá ker

BU felhívás profess az ügy szükség ditott ritás ér szemfért hogy sa sok és

Bécs, f a reggel bert, akik tak és A csatlakozó ra téren Az Imper rath laki azonban tetéseket nigg”, „E kat hallat emberei á avatkozott Többen n báltak tü de itt is nyert, hog sitéseket nyitja, ho ci szerv, ba való ut Bécsi je vacsorát lyen Pape és a korn Schmidt hogy az l nagyon ha a fogadtat arra, hogy fenn kell ra mutat, megoldása elégtő leh — mondot Bécs, fe

A Malaxa-Resita konzern megvásárolta a sátmari Unio és az aradi Astra vagongyárakat

Kétséges a sátmari gyárüzem 1500 munkásának és 100 tisztviselőjének helyzete

Satumare, február 23. (Az Uj Kelet) Az elmúlt év őszén kerültek nyilvánosságra azoknak a tárgyalásoknak a hírei, melyek a romániai nehézipar átcsoportosítására irányultak. Ennek az átcsoportosításnak a középpontjában a Malaxa üzemek azon törekvése állott, hogy az államvédelmi szempontból elsőrendű fontosságot nyert nehézipar irányítása Malaxáké kezébe kerüljön. Ezt az akciót teljes erővel támogatta a liberális kormány is. Az átcsoportosítás egyik fázisát a bel-földi vagonygyártó iparvállalatok fuzionálása és áttelepítése képezte. Így került közös égisz és vezetés alá a satumarei Unio és az aradi Astra vagonygyár mely fuzió után megkezdődött a közös vagonygyár brasovi új telepének felépítése is. Az Astra-Unio vagonygyáraknak a fentebb említett nehézipari konzern vezetésé alá kerülése elkerülhetetlen volt. Erre a

tárgyalások már hónapok óta folytak és információk szerint a nagyszabású tranzakció perfektuálása egyrészt a vagonygyárak vezérigazgatója: Schapria Mihály másrészt a Malaxa-Resita konzern részéről megtörtént. Az eladási feltételek még nem kerültek ugyan nyilvánosságra, annyi azonban bizonyos, hogy a vagonygyárak átadása a legrövidebb időn belül megtörténik, az átvétellel megbízott tisztviselők ugyanis már megkezdtek munkájukat. Az Unio vagonygyárak mintegy 1500 munkást és 100 tisztviselőt foglalkoztat. Ezeknek az alkalmazottaknak a gyár éven te mintegy 100 millió lejt fizetett ki munkadíjban. Satumaren most érhető igazlalommal várják a Malaxa-Resita konzern határozatát az Unio vagonygyár áttelepítésére vonatkozólag.

A demokratikus ügyvédek kiáltványa a numerus clauzus mozgalom ellen

Az ügyvédszövetség közgyűlése előtt

BUCURESTI, február 23. A demokratikus ügyvédek szövetségének vezetősége felhívást intézett a demokratikus érzelmű ügyvédekhez, hogy szálljanak síkra a professzionális érdekek, a szabadság és az ügyvédi méltóság tiszteletben tartásáért az ügyvédszövetség közgyűlésén. Az összes kamarák tagjainak összefogására van szükség — mondotta a felhívás — hogy elhárítsák az arányosítások nevében indított hitlerista támadásokat és zavargó próbálkozásokat az igazi nemzeti szolidaritás érdekében. Ne hagyják magukat megtéveszteni a numerus clauzus-mozgalom személyesítései, mely az ügyvédek ezreit akarja nyomorba taszítani, ahelyett, hogy szabadságot és kenyeret biztosítsa. A kiáltvány végül a revizionista kihívások és a politikai zavargók próbálkozásait visszautasítását kéri az ügyvédektől.

Hitlerista tüntetésekre használták fel az osztrák náci Neurath bécsi látogatását

A rendőrség 200 náci tartóztatott le Bécsben

Bécs, február 23. (Rador.) A rendőrség a reggel folyamán letartóztatott 200 embert, akik az uccákon Heil Hitler kiáltottak és Ausztriának Németországhoz való csatlakozását követelték. A náci az Opera téren és a Karinthia téren is tüntettek. Az Imperial-szálló közelében, ahol Neurath lakik, szintén tüntetések voltak. Itt azonban a hazafias front tagjai ellentüntetéseket rendeztek és „Eljen Schuschnigg”, „Eljen a szabad Ausztria” kiáltásokat hallattak. A náci és a hazafias front emberei összeverekedtek, a rendőrség beavatkozott és szétszórta a verekedőket. Többen megsebesültek. A náci megpróbált tüntetni a német követtség előtt is, de itt is szétszórta őket. Megállapítást nyert, hogy a fővárosi náci jelentős erősitéseket kaptak vidékről, ami azt bizonyítja, hogy nem szűnt még meg az a náci szerv, mely pénzei őket és a fővárosba való utazás költségeit is fedezte.

Bécsi jelentés szerint Guido Schmidt disz vacsorát adott Neurath tiszteletére, amelyen Papen, az olasz és magyar követek és a kormány több tagja vettek részt. Schmidt pohárköszöntőjében nangoztatta, hogy az 1936 júliusában kötött egyezmény nagyon hasznos volt. Neurath válaszában a fogadtatást köszönte meg és rámutatott arra, hogy az egyezményt a jövőben is fenn kell tartani. Eddigi gyakorlatunk arra mutat, hogy olyan dolgokban, melyek megoldása egyelőre nehéznek látszik, kielégítő lehetőségeket lehet majd találni — mondotta Neurath.

Bécs, február 23. (Rador.) Az osztrák

lapok foglalkozva Neurath látogatásával, nem tudják megállani, hogy ne írjanak a náci-tüntetésekről is. A Neue Wiener Tageblatt szerint minden gondosan előkészített terv szerint történt és a tüntetők nagyrészt vidékről hozták Bécsbe. A tüntetők azt remélték, hogy a német külügyminiszter látogatása alatt nem fognak szigorú megtorlásokkal élni a hatóságok. Eltulozni azonban nem szabad e kilengések politikai fontosságát — állapítja meg a lap — mert a tüntetők nagyrésze gyanus elemekből került ki, akik nem „változtatják meg a népakaratot”.

Neurath bécsi látogatása foglalkoztatja a mai német lapokat is.

A Germania című lap szerint a külügyminiszter utjának nem volt célja valamilyen megegyezést létrehozni, hanem csupán a szivélyes és baráti légkörben meg tárgyalni a két országot érdeklő nemzetközi kérdéseket. Másrészt valószínű, hogy szóba fog kerülni Ausztria belső pacifikálásának kérdése is, amihez a július 11-i egyezménynek megfelelően a német birodalom és nép teljes támogatást akar nyújtani. Az Essener Allgemeine Zeitung szintén azon a véleményen van, hogy a látogatás ritka világos politikai légkörben történik.

Vér-, bőr- és idegbajosok igranak reggelként felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserítvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és méregteleníti a gyomor-bélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja. Az orvosok ajánlják.

Itt az alkalom, Asszonyom, hogy boldogságát biztosítsa!

Bársonyos, szépségtől ragyogó arcbőr

...vagy A TELJES ÖSSZEG VISSZATÉRITÉSE!

Szinte nevetségesen alacsony összegért és ilyen garanciák mellett! Habozni fog-e, Asszonyom, hogy arcbőrének azt az elragadó hamvasságot, azt a rózsás pirt adja meg, amelyet „Cadum arcbőr”-nek hívnak? Tegyen, a mi felelősségünkre, egy kis próbát. Vásároljon egy doboz, 3 darab Cadum szappant. Használja az egyiket... körülbelül egy hónapig tart! Ha használata után nem győződött meg, hogy a Cadum szappan a legjobb, a leggazdaságosabb minden toalettszappan között, küldje vissza az elhasznált szappan göngyölegét a másik két megkezdetlenül együtt a Cadum irodának, Bucuresti, Str. Sf. Ionici 8. Visszatérítik a TELJES összeget. Az Ön szépségéről van szó: ne késlekedjék, vásároljon azonnal egy doboz, 3 Cadum szappant.

Garantáljuk teljes megelégedését, vagy visszatérítjük a teljes összeget.

Az utolsó darabkig használható, és illatát, valamint minden egyéb felülmulhatatlan tulajdonságát csorbítatlanul megtartja

Cadum Szappan

Nagy izgalom Rómában a négusnak az angol király koronázására való meghívása miatt

Olaszország nem fog részt venni a koronázáson? Elszigetelt egyének követték el a merényletet Graziani ellen?

Róma, február 23. (Rador.) Az addisz-abebei katonai igazságszolgáltatás folytatja a vizsgálatot a Graziani tábornok ellen elkövetett merénylet ügyében. A több mint kétezer letartóztatott kihallgatták. Mind valószínűbbnek látszik, hogy a merénylet néhány egyén elszigetelt műve. A balei harc, amelyben Gabre Mariam zendülővezér elesett és négy másik törzsfőnököt elfogtak, Abessziniá teljes elfoglalására irányult. Mariam rasz egyike volt az abesszin lakosság egyik legfélelmetesebb izgatóinak. Egyik abesszin fogoly szerint Deszta rasz súlyosan megsebesült a balei ütközetben. Az olaszok Bale vidékén folytatják előnyomulásukat és faredozásaikat február 20-án győzelem koronázták. Az addisabebai lakosság továbbra is nyugodtan viselkedik, dacára az olasz hatóságok által a merénylet után fogantatott szigorú rendszabályoknak.

A Havas római jelentése szerint Haile Szelasszié exnégus meghívása VI. György király koronázására, rendkívüli szenzációt keltett Olaszországban. Mértékadó körökben az angol kormány gesztusát barátság-talannak tekintik, különösen a földközi-tengeri angol-olasz egyezmény aláírása után. Lehetőségek tartják, hogy a volt négus magánjellegű meghívást kapott, ami más világitásba helyezné a dolgokat. Egyébként az olasz királyi család körében még nem hoztak döntést az angol király koronázásán való részvételt illetően. Emlekeztetnek Rómában arra, hogy az olasz delegátusok nem voltak hajlandók részt-

venni a Népszövetség ülésén az etiópiai megbízottak jelenlétében. Valószínű, hogy hasonló lesz a helyzet jelen esetben is. Erre kedek, hogy a piemonti herceg esküvőjén az akkori yorki herceget, aki azóta angol király lett, Amanullah, időközben detronizált afgán király alá helyezték a meghívottak sorában, amiért annakidején az angol kormány tiltakozott is. Egyelőre az olasz sajtó egyetlen szót sem ír a négus meghívásáról, úgyhogy a közvélemény szélesebb rétegei arról még tudomást sem szereztek. Az olasz kormány végleges határozatot vár az angol kabinet részéről ebben a kérdésben. Annyi bizonyosnak látszik, hogy ha a meghívást, mint államfőnek címzik Haile Szelassziéhoz, a hír nyilvánossághozatala hatalmas felháborodást fog előidézni Olaszországban.

A diadalmas minőségi márka!

ma a különleges minőségű „LUXUS SILKEN FINEST” Primeros, — mely az egész világot meghódította! Győződjön meg Ön is a csodálatos, bársonyos, nem érezhető finomságról, sohasem fog mást használni!

(33)

LOBAGOLA

EGY NÉGER ZSIDÓ ONÉLETRAJZA

XXX. FEJEZET

SZOMORUSÁG ÉS HALÁL

Ujra Glasgoban. Egy szomorú ház. A kegyvesztett fiú. „A bennem levő ördög.” Hamis nevelési elvek. Egy szerető gazda. „Ember vagy te is.” Félreértve. Haldokló gazdám tanácsa. Egy anya majomszeretete. Nem hisznek nekem. Egy örökség.

Amikor Angliába érkeztem, úgy kellett elszállítani a hajóról a partra, mert utközben heves malária-lázban szenvedtem. A gyarmati betegségek kórházába vittek és mikor magamhoz tértem, egyenesen Glasgobba indítottak utnak arra a címre, amelyet én odaadtam.

Amikor végre megérkeztem régi gazdám otthonába, a Drive-on levő házba, mindenki elcsodálkozott. Gazdám beteg volt és a ház ura mintha mélyen gyászolt volna! A szolgálomást csupa új ember volt és mikor engem meglátott, mindegyikük megbotránkozott. Később tudtam meg, hogy gazdám bölcsőbbnek tartotta a történetek után a régi személyzetet teljesen szélnék ereszteti. Egészen ideig semmit sem hallottam fiatal gazdámról és mikor megérkeztem, hangosan kiáltottam a nevét. De micsoda változás történt ebben a jóságos otthonban! Nemsokára azután, hogy Németországban elváltam fiatal gazdámól, hogy hazautazzam Afrikába, ő visszaérkezett otthonába és borzasztóan összeveszett édesapjával. Gazdám meg akarta fegyelmeztetni a fiút, de kis gazdám visszautasította ezt. Így hát el kellett hagynia otthonát és egyszer csak híre érkezett, hogy a „király shillingjein él” — azt hiszem, tudják, hogy ez mit jelent. Az újság porig sujtotta a jó embereket.

— A hadseregbe lépett!... Öfelsége zsoldjába!... Nem, ez lehetetlen, ez nem igaz! — így fogadta a hírt az egész ház.

Abban az időben uri családok gyermekei nem álltak be közlegénynek a hadseregbe, inkább hivatalt vállaltak. Hogy fiatal gazdám a hadseregbe lépett, hogy egyszerű közember lett, több volt, mint amennyit ezek a szegény emberek elviselhettek. De a saját hibájuk volt, magukat okolhatták érte. Maradt álszemérmességük tépte szét a megfeszített húr. Az erkölcsösségnek olyan hamis utjára tereltek és annyira félrevezették, hogy végül is kényszerítették saját gyermekeiket, hogy hagyja ott a szülői házat.

Később gazdám hazaérkezett. Nagyon meglepett, mikor megpillantottam és megtudtam, hogy már az éjszakát is ott töltötte a házban és hogy engem még csak nem is üdvözölt. Milyen furcsa! Talán ő is azt gondolta, hogy én voltam sok ostobaságnak az oka? Meglehet; csak újabb bizonyítéka volt az annak, hogy az emberek hogyan hisznek saját hazugságaikban. Ha valaha volt valaki, aki a hazugságok és csalódások életét élte, úgy az bizonyosan az én fiatal gazdám volt. Így is volt ez vendégem; fehér volt és civilizált, így hát mindent megtehettem, amit csak akart. Hogy példáját követtem, azt vadember létemre rosszul tettem!

Fiatal gazdám a hálószobában volt, de öreg gazdám nem szólt hozzá. Haldoklott. A ház urával beszélte, de hogy mit mondott neki, azt én nem hallottam. Csak azt hallottam, hogy az uró sirva ezt mondta:

— Igen, igen, George, de kérek, ne hagyj el minket. Ő, doktor, mentse meg!

Szánalomraméltón sirt, az orvos vállára borulva. Azután fiatal gazdám vonta őt karjába. Annyit láttam, hogy nem volt katonaruhában. Később tudtam meg, hogy azért nem, hogy ne okozzon fájdalmat apjának és hogy ne emlékeztesse ezzel is arra, hogy katona lett.

Gazdám ekkor fiatal gazdámhoz fordult és azt mondta neki:

— Azt remélem, hogy hitebb leszel királyodhoz és hazádhoz, mint apádhoz voltál.

Fiatal gazdám sirva fakadt és uróm kivette őt a szobából.

Gazdám azután hozzám szólt:

— Gondoskodtam róla, hogy gondodat velemjék, de azt tanácsolom neked, menj vissza a saját hazádba; nekünk elég emberünk van Skóciában; a te hazádnak szükség van rád. Hallod, fiam! — és átölelt engem.

Az orvos levette vállamról gazdám karját,

én sirtam és nem akartam elhagyni a szobát; de el kellett mennem, mert az orvos ragaszkodott hozzá.

Gazdám azon az éjszakán meghalt és a ház nagyon, nagyon szomorú lett.

A temetés után és miután minden ujra megnyugodott, urómet nagyon meghatotta az én nyugtalan viselkedésem. Sehogy, sehol sem találtam a helyemet. Elhagyott voltam és még azt a keveset sem tanultam meg, amit házitánitóm leckének feladott.

Kézzel azután nem volt házitánitóm se már többé és a dolgok rosszabbra és rosszabbra fordultak. Fiatal gazdám néhanap rövid szabadságra hazajött, de a kurta idő alatt alig is nézett rám — az anyja fia lett.

A téli estéken uróm gyakran ült velem együtt, elbeszélgettünk és sokat neveltünk az első napok történetén, amikor a házia kerültem. Így ilyen beszélgetésünk alkalmával elmondtam, hogy fiatal gazdám hogy cipelt engem az ágyába. Ekkor tudta meg,

hogy fiatal gazdám volt az, aki engem szobából aznap éjszaka kivitt. Neki az egész ügyről valamilyen fura babonás véleménye volt, amíg csak most fel nem világosítottam. Szavaim annyira letörték és vallomásomat annyira szívére vette, hogy hirtelen megérttem, hogy mást kellett volna mondanom.

Azzal tisztában voltam, hogy árulkodásom és csacska beszédem következménye volt fiatal gazdám mostani elidegenedése is. Így hát, hogy jóvátegyem hibámat, betét-havat összehoztam és azt mondtam urómetnek, hogy a történet, amelyet most elmondtam, nem igaz és hogy csak azért találtam ki, hogy megtréfáljam.

És ő, a szegény, ostobácska asszony, azt mondta erre, hogy mindjárt gondolta, hogy ezt csak ráfogtam a fiára és hogy mint sokszor tettem, most is valótlanúságot állítottam róla. Ebben egész bizonyos! Az ő kedvence — így mondta — sohasem csalhatta meg szüleit, még csak engedetlen se lehetett velük szemben, amíg valamilyen rossz befolyás, valami „gonosz” nem vezette tévútra.

— Milyen rosszul itéltük meg gyermekeinket! És mindennek te voltál az oka, így háláljad meg jóka-atunkat! — mondta.

Főlétséges hangsúlyoznom, hogy ettől a naptól kezdve senki sem hitt nekem a ház-

ban. Még a szolgálkat is befolyásolta az urómetnek rólam való véleménye. Azt mondta, hogy férje tulon-tul jó volt hozzám, de arra nem gondolt, hogy ha nincsenek ők és nem tart engem játékszerűl dédelgetett fiuk, most otthon volnék az én hazámban és tisztelettel körülölvözve élnék az én lépem között. Ahelyett most itt álltam az ő társalgószobájukban minden jó emberemtől meg-rabolva, megvetve a saját népemtől, homlokomon a hazug és áruló szegénybéllyegével. Rosszat tanultam tőlük és most azon panaszkodnak, hogy rosszra tanítottak.

Megpróbáltam, hogy hasonló legyek az őserdő meséjének hűséges, öreg majmához: a husomba harapok, véretem szétröccsenem küszöbük előtt, azután meghalok. Megvizsgálódásom a halálban lett volna tanúbizonysága annak, hogy nem éltem hiába! Gyenge és hazug létemre megmarad az a vizsgálati tudatom, hogy felfedtem a fehér ember civilizációját és kimértem a szakadékot a Sötétség és Világosság között. Még ma is, egy negyedszázaddal később, tisztázva íván minden afrikai fiúnak, aki utra akar kelni, hogy lássa és megismerje a fehér embert, hogy csak menjen. A tapasztalat megéri!

Kis gazdám sohasem ismerte el a teheréről rossz cselekedeteit, ha szerető anyja szobahozta őket. Talán ő elfelejtette, de én egészen tisztán emlékszem, hogy milyen hazudott édesanyjának, amikor a zsidó fiú beverte az orrát. A legfurcsább a dologban az volt számomra, hogy az én valódi apám sohasem tanított arra, hogy letagadjam az igazságot, holott az igazságnak ilyen eltagadása fiatal gazdámnak legfontosabb hitvallása volt. Nagyon szerettem, azt hiszem, ő is szeretett engem, de hogy jó anyjának kedve teljék benne, könnyebbnek találta, hogy engem feláldozzon.

Amikor felolvasták gazdám végrendeletét, megtudtam, hogy ezer fontot hagyott rám. Fiatal gazdám ugyanennyit örökölt és uróm a vagyon többi részét. Nem maradtam olyan sokáig a házban, hogy megtudtam volna, hogy ez mennyi volt.

SZÍNHÁZ-FILM

Vasárnap délután hat órakor is A nagy ékszerész van műsoron

Karinthy Frigyes és Majoros István új vigjátékának A nagy ékszerésznek hétfő esti harmadik előadását olyan nagy közönség nézte és tapsolta végig, hogy az igazgatóság vasárnap délután 6 óra szin-

tén A nagy ékszerészt tűzte műsorra. Bizonyos, hogy ez a színpadkőzőan szellemes szatira vasárnap délután 6 órakor szintén nagy házat fog vonzani.

Bikfic tanár ur és Csárdás

Ma este Balázs Sándornak, a kitünő fiatal írógeneráció egyik legtehetségesebb tagjának új vigjátéka a Bikfic tanár ur kerül színpadra.

A Bikfic tanár urat a színház oradeai turnéja előtt mutatta be itt s éppen a társulat távozása miatt csak kétszer kerülhetett színpadra. Azóta a vigjáték Oradeán is igen nagy sikert ért el s így természetes, hogy amint a társulat hazaérkezett

a színház azonnal műsorára tűzte a kitünő vigjátékot.

Csütörtökön este a szezon legnagyobb operettsikere a Csárdás kerül színpadra. Ez lesz a kitünő operett 34-ik előadása s valószínű, hogy a Csárdás most már nem sokára el fog érni második jubileumához, az 50-ik előadáshoz. A Csárdás főszerepét most is a premier szereplői játsszák.

Rip van Winkle

— Planquette és Meilhac vigoperája —

Nagy és szép feladatra vállalkozott színházunk, amikor betanulta és műsorára tűzte Planquette és Meilhac klasszikus szépségű vigoperáját, a Rip van Winklet. A világvárosok nagy operaházainak állandó műsordarabja ez a gyönyörű zenéjű dalmű és így kétszeresen értékelendő a színház törekvése, hogy ilyen igényeket támasztó darabot mutat be közönségünknek.

A Gróf László rendezésében a vigopera

szinte újjászületik. Teljesen új betanulásban, gyönyörű kosztümökkel és diszletekkel kerül ezuttal színpadra a Rip van Winkle.

A Rip van Winkle zenei részeit Stefanidesz József, a színház kitünő karnagya tanította be, aki vezényli is a darabot.

A Rip van Winkle főszerepét Solymosán Magda, Stefanidesz Ili, Czoppán Flóri, Gari Gyula, mint vendég, Borovszky Oszkár, Csóka József, Fülöp Sándor és Deésy Jenő éneklék.

HETI MŰSOR:

Szerda fél 9: Bikfic tanár ur. (Harmadszor.) Csütörtök fél 9: Csárdás. (34-edszer.)

Péntek fél 9: Rip van Winkle. (Meilhac és Planquette világhírű vigoperája, teljesen új beállításban, új diszletekkel és kosztümökkel. Rendező: Gróf László. Gari Gyula tenorista vendégfellépéssel. Solymosán Magda, Stefanidesz Ili, Czoppán Flóri, Borovszky, Csóka, Fülöp, Deésy a főszerepekben. Premierbérlet 20. szám.)

Szombat d. u. 5: A virágzó asszony. (Olcsó helyárrakkal.)

este 9: Rip van Winkle. (Rendes bérlet.) Vasárnap d. u. 3: Eső után köpönyeg. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 6: A nagy ékszerész. (A nagyszerű Karinthy—Majoros vigjáték negyedik előadása.)

este 9: Rip van Winkle. (Harmadszor.) Hétfő fél 9: Budai Nagy Antal. (Kós Károly nagyszerű történelmi drámája,

Bánffy Miklós gróf rendezésében, új diszletekkel, új kosztümökkel. Borovszky, Beness, Czoppán, Csóka, Fülöp, Gróf, Jenei, Kós Dodó (mint vendég), Kovács, Lantos, Nagy, Simon m. v., Tompa, Tóth a főszerepekben. Premierbérlet 21. sz.)

Kedd fél 9: Budai Nagy Antal. (Rendes bérlet.)

Szerda fél 9: Budai Nagy Antal. (Harmadszor.)

ROMAN OPERA MŰSORA

Szerda, február 24 (Oradea): Vigözvegy. Csütörtök, február 25 (Timisoara): Piros rózsák.

Péntek, február 26 (Timisoara): Herodiada.

Szombat, február 27 (Timisoara) (matiné): Szimfonikus hangveseny.

Szombat, február 27 (Timisoara) (este): Vigözvegy.

Vasárnap, február 28 (Timisoara): Az eladott menyasszony.

Hétfő, március 1 (Oradea): Herodiada.

Kedd, március 2 (Oradea): Piros rózsák.

Szerda, március 3 (Satumare): Herodiada.

Péntek, március 5 (Cluj): Az eladott menyasszony.

Szombat, március 6 (iskolai matiné): Bohémélet.

Vasárnap, március 7 (matiné): Piros rózsák.

Hétfő, március 8: Horla.

Szerda, március 10: Vigözvegy.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

A havasok királya. Luis Trenker, a világhírű siversenyző szenzációs sportfilmje. Csárdás tájfelvételek Tirol festői hegyeiről. Izgalmas siversenyek, boxmérkőzés és más érdekes sportesemények. Műsor előtt a legújabb Fox világhírű.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Világvárosi pompás műsor román és magyar feliratokkal: I. Lengyel Menyhért vigjátéka: Antonia. Marcelle Chantal és Fernand Gravey. II. Léleknekül asszony. Loretta Young, Gary Grant. III. Híradó. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor: Premier I. Pankratov generális. Monumentális orosz filmháború. Fősz.: Nora Ney és Fr. Brodnievic. II. Az egész világ dalol, nevet és szeret. Szovjet vigjáték. Fősz.: Leonida Utessoff és L. Orlova. III. Journal. Román és magyar feliratok.

Az első...
letkeztek...
lyek fe...
günk és...
alakultak...
ban és...
zsidó tele...
zögzadás...
akik kés...
kat elvit...
éhez, éle...
latokat t...
Jeruzsá...
szellemi...
magát Pe...
szociális...
a zsidó t...
ban a sze...
Zsidóorszá...
akárcsak...
Később Le...
dició 1893...
lyén ékirá...
lágosan le...
dóknak je...
péről. Egy...
nyezetiké...
igen lépté...
ni régi né...
mint Bera...
amelyek...
egyik me...
fordulnak...
népükhöz...
hívására...
országba.

Bizonyos...
Perzia be...
ban, de ha...
közösségek...
enléke ne...
juk, hogy...
nem Bab...
fővárosából...
Eszter k...
nyos, ma...
emlék, am...
dunk a pe...
merjük tar...
lesz megis...
tetések mi...
Susá vá...
ben „aki t...
föltött ur...
Haman nev...
Haman gy...
őket saját...
királyal, h...
állami törv...
iratnia a k...
megengedi...
fosztását...
Ekkor üld...
lépett Mo...
száműzöttek...
szólgátot...
kedett unok...
ége miatt...
a király ke...
hugával Ham...
ter minden...
ta a katasz...
kái és köze...
méit. Ahasv...
és parancso...
zsidóknak...
tott tömeg...
kítsanak. A...
kére minden...
megünneplik

A két név...
elzsidósult...
tár nevelnek...
ban — „Mög...
lölve „Hadass...
hogy Morde...
nak bizonyos...
és nélkülöz...
perza zsidók...
ket. Eszter k...
szia összes...
a gonosz szá...
dók nagy m...
állapítható...
jében megt...
a „mögila“...
kel való har...
került ki és...
udvari intrik...
le, ahogy azt...
megírva Esz...
Purim, vagy...
ban ismerték.

HIREK

Purim elé

*

Az első Szentély széjjelrombolása után keletkeztek azok a diaszpóra-központok, amelyek fenntartották a zsidó vallást: népiességünk és kulturánk konzerválóit. Koloniák alakultak Babyloniában, Iránban, Egyiptomban és Kis-Ázsiában. Fejlődő, sőt virágzó zsidó telepek, ipari és kereskedelmi, sőt mezőgazdasági foglalkozást űző emberekkel, akik később, miután Ezra és Nechemja sokat elvitt közülük a zsidó ország újjáépítéséhez, élénk kereskedelmi és rokoni kapcsolatokat tartottak fenn Erec Jiszraellel.

Jeruzsálem volt ennek a diaszpórának szellemi központja, de ez a diaszpóra sokszor magát Palesztinát is befolyásolta anyagi és szociális ereje következtében. Babylónia volt a zsidó telepek legerősebbje, amelyet azokban a századokban sokszor az elpusztított Zsidóország helyettesítőjének tartottak, akárcsak a középkorban Spanyolországot és később Lengyelországot. Egy amerikai expedíció 1893-ban Nippur régi babylon város helyén ékírások tábláit talált, amelyekből világosan lehet következtetni az ott élő zsidóknak jelentős gazdasági és szociális szerepéről. Együttal arra is, hogy a zsidók a környezetihez való szükséges hasonlást nem igen lépték túl, hanem igyekeztek megtartani régi népi jellegüket. Ilyen névi zsidók, mint Berachja, Natanya, Gedalja, Johanatan, amelyek magukba foglalják Isten nevének egyik megjelölését („Jah“) nagyszámban fordulnak elő a táblákon. Nem csoda, ha a népihűség hűségben megmaradt zsidók Ezra hívására ezrelve siettek vissza az újjáépülő országba.

Bizonyára nemcsak Babyloniában, hanem Perzsia belsejében is éltek kevesebb számban, de hasonló körülmények között zsidó közösségek; bár hosszú századok egyetlen emléke nem maradt ránk. A Bibliából tudjuk, hogy Nehemiás két ízben jött Judeába, nem Babylóniából, hanem Susából, Perzsia fővárosából.

Ezter könyve az egyetlen szájhagyomány, majd későbbi időkben írásba foglalt emlék, amelynek adataiból következtetni tudunk a perzsia zsidók régmúlt életéről. Ismerjük tartalmát, de nagy vonásokban jó lesz megismételni a felőle alkotott következtetések miatt.

Susa városában, Ahasveros-Xerxes idejében „aki több mint százhuszonkét tartomány fölött uralkodott Indiától Éthiopiaig“, egy Haman nevi férfi nagy befolyásra tett szert. Haman gyűllötte a zsidókat, megrágalmazta őket sajátos életmódjuk miatt és elhittette a királlyal, hogy ez a nép tünteti magát az állami törvényeken. Hamannak sikerült aláírnia a királlyal olyan rendeletet, amely megengedi a Perzsiában élő összes zsidók kivégzését és megöletését.

Ekkor üldözött testvéreinek védelmére felépült Mordecháj, a Babylóniába került száműzöttek egy ivadéka, aki egykor nagy szolgálatot tett a királynak. Házában nevelkedett unokahugát, Esztert tüneményes szépsége miatt felvette a király háremébe, ahol a király kegyelme jutott. Mordecháj közölte hűgával Haman pokoli munkáját, mire Eszter minden befolyását latba vetve, elhárította a katasztrófát. Leleplezte Haman intrikáit és közölte a királlyal Mordecháj érdemeit. Ahasveros akkor visszavonta rendeletét és parancsot adott Haman kivégzésére, a zsidóknak pedig megengedte, hogy a fellázított tömeg ellen önvédelmi csapatokat alakítsanak. A zsidók megmenekülésének emlékére minden esztendő Adar havának 14-én megünneplik „Purim“ vidám napját.

A két név Mordecháj és Eszter kétségkívül elzsidósult formája a perzsia Marduk és Isztár neveknek. Eszter zsidó neve a krónikában — „Mögillát Eszter“ — meg is van jelölve „Hadassza“ névvel. Nyilvánvaló ebből, hogy Mordechájnak is volt héber neve, annak bizonyosságát, hogy egy bizonyos foku és nélkülözhetetlen asszimiláció mellett a perzsia zsidók megtartották népi karakterüket. Eszter könyve mondai részének (Perzsia összes zsidói kiirtásának terve és hogy a gonosz szándék a fonákjára fordult; a zsidók nagy mérszálása) lehámozása után megállapítható, hogy I. Xerxes (486—465) idejében megtörténhetett mindaz, ami reális a „Mögilla“ előadásában. E király a görögökkel való harcaiban nem egyszer vesztessen került ki és e fölélt való izgalmaiból bizonyára udvari intrikákban és tivornyákban csapolt le, ahogy azt eléggé plasztikusan találjuk megírva Eszter könyvében.

Purim, vagy ahogy azt néhány országban ismerték, „Mordecháj napja“ nem puszt

tult ki a nép emlékéből. A Makkabeusok második könyve is megemlíti, éppúgy Josefus Flavius a Régiségektől. Csak átélte nagy események rögződnek le annyira egy nép memóriájába. Atél és lényegében megismétlődött események. Mert számos váratlanul rosszról jóra fordult eset emléket ünneplik egyes zsidó csoportok. Ezek a purimok azonban lassan eltűnnek. Eszter és Haman emléke azért élénk és erős, mert megtanít bennünket arra, hogy a veszedelem idején össze kell fogni és támogatni kell azokat, akik a népért önzetlenül dolgoznak.

A zsidó sorsból fejlődött sajátosság még, hogy az öröm poharát nem szabad fenékgig irtíteni. Bójtót tartunk a vigalom napja előtt Eszter-Hadassa rendeletére, aki annak idején háromnapos bójtót parancsolt a borzalom napjaiban a zsidóknak.

— Csütörtökre összehívták a kamara költségvetési bizottságát. Bucurestiből jelentik: A kamara költségvetési bizottságát összehívták csütörtökre, amikor kijelöltek az állami büdzse előadóját, valószínűleg C. C. Zamfirescu személyében. Pénteken a kamara elé terjesztik a javaslatot és hétfőn megkezdik ülésüket a bizottság, Pénteken, március 5-én veszi kezdetét a költségvetés általános vitája. Addig Cancicov pénzügyminiszter, aki két napra Párizsba utazik, hazatér az országba.

FERNET-VINIGGI

a legjobb aperitív.

— A moszkvai lengyel követ tiltakozása Litvánovnál orosz matrózok lengyelországi kommunista propagandája ellen. Moszkvából jelentik: Lengyelország itteni nagykövete tiltakozását jelentette be Litvánovnál, egy orosz hajó legénysége által Gdyniában kifejtett kommunista propaganda ellen.

— Nagy izgalom a londoni fémtőzsdén a fémárak rendkívüli emelkedésének híre. Londomból jelentik: A londoni fémtőzsdén tegnap izgalmas jelenetek játszódtak le, amelyek az uccán is folytatódtak. A forrongás oka a kormány egy közleménye volt, amely szerint hatalmas mennyiségű nyersanyagot tartalékot kíván felhalmozni. A tegnapi kőtések ennek megfelelően 12.400 tonna réz, 10.700 tonna cink és 8500 tonna ólom körül forogtak. Egyes lapok a fémárak rendkívüli emelkedését tartanak, ami növelné a fegyverkezési költségeket. A közönség attól fél, hogy új adókat fognak kivetni és új kölcsönt bocsátjanak ki.

— Olaszországban rádió útján terjesztik ki az elemi iskolai oktatást. Rómából jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium elhatározta, hogy kiterjeszti a rádió útján való elemiiskolai oktatást. Az olasz rádióállomások külön órákat fognak szentelni az iskolásoknak és minden iskolában felvevőkészülékeket szerelnek fel.

— Súlyos összetűzések voltak Miskolcon nyilaskeresztesek és szociáldemokraták között. Budapestről jelentik: Miskolcon súlyos összetűzések voltak a nyilaskeresztesek és szociáldemokraták között. Többnyire megsebesültek. Festetics (Sándor) grófot, a nyilaskeresztesek egyik vezérét alkotmányellenes kijelentése miatt bíróság elé állítják.

Röntgenező orvos urak! Az Orvosi Szemle kiadásában még februárban megjelenik Dr. Herskovits: A hasúri szervek röntgenvizsgálata c. könyve. Ára előjegyzésben (a 400 lejes bolti ár helyett) 300 lej, mely összeg az Orvosi Szemle (Cluj, Str. Iorga 21.) címére küldendő.

— Sikerült purimi álarcosbált rendeztek a seini zsidó ifjak. Baia Marei tudósítónk jelenti: Seini nagyközségben az utóbbi években meglepő aktivitást fejtenek ki a cionista egyesületek. Kulturális előadások, rendezvények és gyűjtések terén minden cionista érzelmű ember dolgozik. Most szombaton a Noar Hacioni és a Chaluc bal melacha karöltve megrendezték az idei legsikerültebb estélyt a Coroana nagytermében. Mint mindig, ezúttal is a zsidó purimi bál volt a leghangulatossabb (Seiniben, ahol a község zsidó társadalmán kívül megjelentek a román és magyar előkelőségek. Különösen szép momentumra volt az estélynek a husz álarcos felvonulása, akiknek jelmezei mind ötletek voltak. A jelmezversenyen a zsüri az első díjat Bontian Valéria gavallér öltöztetésnek ítélte, második lett Wiener Irén tirol jelmeze, harmadik Lebovits Etus román kosztümé. Minden nyertes értékes díjat kapott. Több meglepetésen kívül szórakoztató táblás tombola volt dr. Székely Dezsóné rendezésében, míg a bál sikeréért Fried Helént, Mankbrater Jenőt, Stern Bélát, Löwi Lajost, Wieder Lacit, Guttmann Jenőt és a többi lelkes tagokat illeti elismerés.

— Súlyos rendszabályokat léptettek életbe Lengyelországban a határvidéki közlekedés szabályozására. Varsóból jelentik: A belügyminisztérium igen szigorú rendszabályokat léptetett életbe a határvidékeken való közlekedés és tartózkodás szabályozásával kapcsolatban.

— Kivégezték Bulgária „Landru“-ját. Szófiából jelentik: Az itteni törvényszék halálra ítélte Kirsvenk banditát, akit Bulgária „Landru“-jának neveztek. Kirsvenk két feleségét, egy nagybátyját és nagynénjét ölte meg. Ma délelőtt Kirsvenket felakasztották.

— Purimi fekete-kávét rendez a baia-marei Jung-Wizo. Tudósítónk jelenti: A bánya városi Jung-Wizo, amely rendezvényei által eddig is sokat hallatott magáról, csütörtökön este nagyszabású purimi fekete-kávét rendez az István-szálló éttermében, amely a multból itélve, egyike lesz a legsikerültebb mulatságoknak. Vértés Magda elnöknő irányítása mellett a tagok ambíció munkát fejtenek ki a siker érdekében és kellemes meglepetésekben fogják részesíteni vendégeiket.

— Benamy: „Szereltem albréletben“, kapható minden könyvkereskedésben. Epochakiadás.

— Diákintézet Budapest és Pécsen egy Hunyadi-darabból készült film ellen. Tegnap Budapest és Pécsen az egyetemi ifjuság egy része tüntetett Hunyadi Sándor „Lovagias-ügy“ című darabjából készült film vetítése ellen. Pécsen a rendőrség 20 diákot leigazoltatott. Budapest 150 diák a film műsorról való levételét követelte és amikor a mozi-igazgató elutasító választ adott, tüntetni kezdtek ellene. A rendőrség azután gyorsan szétoszlatta a tömeget és többeket leigazoltatott.

— Az SSAEC február 27-ére tervezett Kereskedő bálja március hó 6-án lesz megtartva. Akik eddig meghívott még nem kaptak, de arra igényt tartanak, esténként 8—10 óra között sziveskedjenek b. címüket az unitárius kollégium tornatermében a titkárnál leadni.

— Az ardeali és banati CFR és köznyugdíjasok egyesülete, (Piata Cuza Voda 2.) felhívja tagjait, hogy e hó 28-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a cluj városába disztermében megtartandó, rendezés évi közgyűlésre és országoszi kongresszusra teljes számban, feltétlenül jelenjenek meg.

— Gyomorsavas szellemi munkásoknál, eldugult neurastheniás egyénekkel és aranyeres betegeskedő emberekkel reggelentés felkeléskor egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz igen jótékony hatást szokott kifejteni. Az orvosok ajánlják.

— Tárnyalja az időközi bizottság Cluj városfejlesztési tervét. A cluj időközi bizottság hétfőn délután ült össze, hogy a városfejlesztési tervét letárgyalja. A terveket és a városfejlesztési programot Davidescu bucuresti mérnök készítette el. Az értekezleten az időközi bizottság tagjai mellett megjelentek az egyetem, a villamosmű, a vízüzem, a vármegye, a hadtestparancsnokság, a Gazdasági Akadémia, a vasút, a posta, a tábla, a polgári reppülésszolgálat, az erdészeti hivatal és a háztulajdonosok szövetségének képviselői. Draganu Nicolae polgármester megnyitotta után Clorzea városi mérnök ismertette a programot. Az új közigazgatási törvény előre elkészített városfejlesztési tervre kötelezi a városokat. Ennek szellemében az egyes hivatalok már két éve tanulmányozták a helyzetet, s az áltaiuk készített adatok alapján állította össze a programot Davidescu mérnök. Dr. Cosma Ioan közlegyző, mint a háztulajdonosok szövetségének elnöke a városban folyó rendszertelen építkezéseket tette szóvá. Modern sporttelepek felállítását kérte, majd felhívta a város figyelmét a Fellegvár városrészének helyzetére. Egyes határszéli pontokon rengeteg vityillót, s kunyhót építettek. A város határain elhúzó erdők kisajátítását kérte végül. Dr. Anca alpolgármester is a rendszertelen építkezéseket tette szóvá. A mérnöki hivatal megállapítása szerint 6000-et tesz ki a hatóságai bejelentés nélküli végrehajtott építkezések száma. Botos János a külvárosi házak építési módjáról beszélt, majd Zeicu erdészeti inspektor szólt fel. A vitát a legközelebbi ülésre halasztotta el ezután az időközi bizottság.

Lehetőleg közreműködő társai

keres félmillió lejjel nagy vevőkörrel rendelkező, biztos, nyugodt megélhetést nyújtó támogatói kereskedelmi nagyvállalat. Jelenleg 10.000 lej jövedelem, valamint tőke biztosítva. Levelek „Nagyvállalat“ alatt a kiadóra kéretnek.

Akar Ön életéből napokat és heteket áldozni?

Mert kárba vesztett az idő, melyet betegséggel töltöttünk, nem is szólva arról az anyagi kárról, amelyet a betegség miatti elköltés, a tervek és munkák félbeszakítása jelenthet. Minden okos ember magáról értehetően arra törekszik tehát, hogy minél gyorsabban és gyökeresebben gyógyuljon ki betegségéből. Az idő rosszabbra fordítva a grippe jelenti a legnagyobb veszélyt, van azonban olyan szer, mely ezt a betegséget órák alatt megszünteti és ez a szer az

ALGOCRATINE

Aki egyszer használta, mindig meg fogja becsülni. Algocratine megszünteti az ischias, csúsz, köszvény, neuralgiák okozta fájdalmakat, fejfájást, fogfájást, menstruációs fájdalmakat, valamint hűlésből származó bajok tüneteit. Algocratine megelőzi a bajt és gyógyítja meg, a betegségtől és egészséget biztosít. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

Sevilla Pastor és a Siegler-társulat cluj vendégjátéka

Cluj, február 23. Mint már jelentette az Uj Kelet a közeli napokban a cluj-i zsidó közönség vendége lesz a leghíresebb zsidó színtársulatok egyike: a Siegler-operettegyüttes, amelynek Sevilla Pastor a sztárja. A kitünő társulat, amely óriási sikereket aratott Európában csaknem minden metropoliséban három előadást fog tartani Clujon, három kitünő operettel. „Dos Melamed“, „Der pincover Joirisch“, és a „Die Negerin“ a címe a három darabnak, amelyek a zsidó zene és a jiddis színmű-

irodalom remekei. Vilnában és Varsóban ötvenszer és hatvenszor játszották ezeket az operetteket, amelyek mindenütt a legnagyobb sikert arattak.

A társulat tagjai mind kiváló művészi erők: Sevilla Pastor, a ragyogó szubrett, Erna Siegler a fiatal és feltünő szépségű primadonna, Rosa Sigler, Ella Süber, Sofia Kossowski, Matilde Riegler, stb., míg a társulat férfi tagjai Moses Siegler igazgató, M. Pastor, a kitünő táncoskómus, A. Kosowski, B. Lidin, E. Goldenberg, Abrám Asch, stb. A társulatnak kitünő, saját zenekara van, amelynek élén Poliakov jiddis zeneszerző áll.

Miután a Davila Színház foglalt, a Siegler társulat kivételesen a Katolikus Gimnázium termében fogja megtartani előadásait.

— Göring visszaérkezett Berlinbe. Berlinből jelentik: Göring hazaérkezett a lengyelországi vadászatról.

UJ KELET Legújabb hírek

Tatarescu proklamációja a szélsőségek letörését igéri

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

fogok ügyelni, hogy a tekintély eszméje ne szenvedjen csorbát és a törvényesség állandóan győzedelmeskedjék. Az országban csend és rend uralkodik. Az egész lakosság a prosperitás kezdetének következményeit élvezzi, ami a gazdasági élet minden terén észlelhető. Nem fogom hagyni, hogy ez a rend és csend fenyegetve legyen néhány agitációs tüzfészek által, amiket felelősségnélküli emberek létesítettek és nem fogom tűrni, hogy az ország jóhírneve néhány, kisszámú zavargó által, akiknek semmi közük a tömegek lelkehez és szükségleteihez, meghurcoltassék. Aki megütni fog, visszauttatjuk a törvények teljes szigorával, aki még provokálni és zavarogni fog, érezni fogja a kíméletlen szankciók terhét. Semmilyen törvénytelen aktus senki ellen, de törvénytisztelet mindenki számára! Ime az elv, ami vezetni fog az ország igazgatásában és a rend védelmében. El vagyok rá határozva, hogy ezt keresztülviszem olyan kézzel, mely eddig sohasem habozott.

„Erős tettekre van szükség”

Iuca volt belügyminiszter hivatalából való távozását köszönetét fejezte ki a minisztérium tisztviselői karának a három év alatt kifejtett munkálkodásukért. Utána Tatarescu szólalt fel és ezeket mondotta: — Nincs idő a szavakra, hanem tettekre van szükség. A politikai helyzet megkövetelte, hogy a minisztérium vezetését maga a miniszterelnök vegye át. Köszönetet mondok Iuca urnak kifejtett tevékenységéért. Ismerem a minisztérium tisztviselői karát még abból az időből, amikor államtitkár voltam itten. Meg vagyok győződve, hogy harmónikus együttműködés lesz közöttünk.

A tisztviselői kar részéről Sterescu könyvelési igazgató biztosította támogatásáról a miniszterelnököt.

Tatarescu aláírta azt a rendeletet, amely Gabriel Marinescu tábornokot megbizta a közrend, rendőrség és állambiztonság ügyosztályának irányításával. Sergiu Dimitriu és Barca államtitkárok a közigazgatási ügyeket fogják vezetni.

A kormány szerdán minisztertanácsot tart, amelyen valószínűleg fontos határozatokat fognak hozni a rendfenntartást illetően.

Belügyminiszteri minőségében Tatarescu körrendeletet intézett a prefektusokhoz a következő tartalommal: „Ma átvettem a belügyek vezetését. Kormányzasi programunk utolsó szakasza fokozott munkát és éberséget igényel.” A tekintély egyetlen gyepőlőnek sem szabad kicsúsznia az Ön kezéből és nem szabad gyengülnie azoknak a tényezőknek, amelyek segítségével az utolsó három évben megvalósítottuk azt a csodás államháztartásbeli munkát, amivel kormányunk méltán dicsőíthető.

De ennek a munkának a folytatásához és ahhoz, hogy a helyzet ura maradhassunk, minden munkatársunktól lelkiismeretességet és lelkeséget kérek.”

A kamara ülése

Bucuresti, február 23. A kamarában Josifescu többségi a szeszitalok kímérisi monopoliának igazságosabb elosztását kért. Canciov pénzügyminiszter szerint a görög állampolgároknak adott italmérisi engedélyeket kölcsönösségi egyezmény alapján adták ki. Ebbe a kategóriába 182 engedély esik. Jacobescu nemzeti parasztpárti

Preservatív! Egészsége érdekében ne fogadjon el „OLLA” helyett más övezert, mert azok értéktelen imitációk. „OLLA” huzsonhat állam egészségét óvja.

szerint a Casa Centrala egyik kórházában lengyel orvost alkalmaztak és kéri, hogy ezt románnal helyettesítsék. Második interpellációjában a basarabiai tifuszbajrány elleni küzdelem megindítását kéri. Tanoiu bizonyos mezőgazdasági szeszámokra kivetett illetékek törlését kéri.

Véget ért a kisantant gazdasági tanácsának raguzai értekezlete

Kereskedelmi és halozási egyezmény jött létre Jugoszlávia és Románia között

Belgrad, február 23. (Rador.) A kisantant február 15-én Raguzában összeült gazdasági tanácsa tegnap befejezte munkálatait. A tanács tanulmányozás alá vette a kereskedelmi csereforgalomra és gazdasági életre vonatkozó összes eléje terjesztett terveket. Románia és Jugoszlávia között kereskedelmi és hajozási, valamint állatorvosi konvenciókat kötöttek, továbbá megegyezés jött létre a vasuti forgalomra nézve. Ami az utlevélvizumok eltörlését illeti, az arra vonatkozó megegyezés már január 1-én életbe lépett. Minden téren fejlődés volt megállapítható. Különösen a légiforgalmi és vasuti közlekedés kiterjesztése képezte alapos tanulmányozás tárgyát. A tanács elhatározta, hogy Románia és Jugoszlávia résztvesznek az 1937 évi prágai nemzetközi kiállításon, továbbá közös idegenforgalmi kiállítást tartanak Zágrábban és szoros együttműködést

A szenátusban a munkatáborok törvényéről folyik a vita D. R. Ioanitescu szólt fel.

A rendkívüli intézkedések a törvényhozó tanács előtt

Bucuresti, február 23. A törvényhozó tanács megkapta ma a pénzügyminiszter a rendkívüli pénzügyi intézkedések egységesítéséről és egyszerűsítéséről szóló törvénytervezetét.

A javaslat első része azt kívánja, hogy április elsejétől ne töltsék be az üresedésben maradt állásokat, a második részben pedig a kormány a parlamenti szünet idejére teljes hatalmat kíván magának arra, hogy a pénzügyi kormányzatot dekrétumtörvényekkel irányítsa.

fognak kifejteni a párizsi világkiállítás rendezőségével.

A kisantant gazdasági tanácsának tizedik ülészekat 1937 október 11-i kezdettel Prágában tartják.

Belgrad, február 23. (Rador.) A Balkán-szövetség athéni tanácsülésén résztvett román újságírók tegnap este ideértek, majd folytatták utjukat Bucuresti felé.

A világ legnagyobb festője:

Rembrandt

A világ legszebb filmje:

Rembrandt

Korda Sándor Charles Laughton

A kormány fenntartja, a felkelők továbbra is cáfolják Oviedo bevételének hírét

Anglia magára vállalta a felelősséget a portugál határ hatályos ellenőrzéséért

Oviedói kormányjelentés szerint a város körül táborozó kormánycsapatok tegnap reggel behatoltak Oviedoba és elfoglalták a San Lazaro negyedet, egészen a régi temetőig, továbbá a gáz- és fegyvergyárakat is. Az Oviedo—Orado utvonalt több helyen elvágta a milícia.

A valenciai kommunista szindikátusok rádióállomása ma éjjel közölte, hogy az Oviedóból kapott hírek kielégítőek. A kormányerők folytatják előnyomulásukat a város belsejében. Roblas körzetében és a Fuenferraga—Vivel del Rio vonalon az ellenséges támadásokat visszaverték a köztársaságiak. A délaragoni arcvonalon az ellenség tovább támad, de a kormányerők ellenállnak és szüntelen ellentámadásokat vezetnek.

A Havas gijoni jelentése rámutat arra, hogy a felkelők elkezdették ellentámadást indítottak az oviedói arcvonalon, azonban nem sikerült visszahódítaniok az árvaházat, ahova egy nappal előbb bevonultak a kormányerők. Délután a milícia folytatta előnyomlását 12 repülőgép támogatásával és a várost teljesen bekerítette a környező magaslatok elfoglalásával. A tartomány többi része felé vezető utakat mind elvágta a kormánycsapatok.

Madridi jelentés szerint a délelőtt folyamán ádáz harc folyt a fővároshoz közeli körzetekben, valószínűleg az Egyetemi várban, vagy Casa del Camponál. Ágyulövések gépfegyvertűz és bombarobbanások zaja hallatszik a fővárosban. A

harc három órája tart. A Havas délelőtt 12.30 órakor (romániai időszámítás) kiadott jelentése a harc kimeneteléről nem tud.

Szevilla cáfolja Oviedo bevételét

A szevillai rádió fenntartja, hogy a kormányerőknek sikerült behatolni Oviedoba.

Egyidejűleg a Havas jelenti, hogy az oviedói rádióállomás tegnap este első adásában megcáfolta a kormány azon hírét, hogy asturiai harcok folyamán a kormánycsapatok behatoltak volna Oviedoba. Oviedo bevehetetlen, — mondotta a rádió bemonója.

Megegyezés jött létre Anglia és Portugália között a spanyol-portugál határ ellenőrzésére

Londoni jelentés szerint a benemavatkózási albizottság általános megegyezésre jutott azon tengeri sávokra vonatkozólag, amelyekben az egyes országok az ellenőrzést gyakorolni fogják. Anglia hozzájárult, hogy az ellenőrzési terv költségeinek 16 százalékát magára vállalja.

Ma a benemavatkózási bizottság közleményt adott ki, amelyben rámutat arra, hogy az angol és portugál kormányok megegyezésre jutottak a spanyol-portugál határon foganatosítandó intézkedéseket illetően. A portugál kormány által elfogadott feltételek elegendőek ahhoz, hogy az angol kormány magára vállalhassa az angol közegek által eszközözendő ellenőrzés miatti felelősséget. A francia delegátus közölte, hogy tájékoztatni fogja kormányát. A szovjet megbízottja is hasonló értelmű bejelentést tett.

A világ legnagyobb festője:

Rembrandt

A világ legszebb filmje:

Rembrandt

Korda Sándor Charles Laughton

A Times jelenti, hogy a spanyol-portugál határra küldendő angol megfigyelők munkája olyan természetű lesz, mely ki fogja elégíteni Franciaországot. Számukat valószínűleg 180-ra lehet majd emelni. Az ellenőrzési szerv Londonban fog székelní és élén egy magasrangú angol tiszt fog állani. Az ellenőrzés költségeit a benemavatkózási bizottságban képviselt összes államok közösen fedezik de 16 százalékát az angol kormány magára vállalja.

Jaramánál a kormánycsapatok konzolidálták állásukat

A madridi városvédelmi tanács jelentése szerint a jaramai fronton a felkelők válaszulni akartak a kormánycsapatok néhány nappal ezelőtt történt kemény támadásra. A felkelők ellentámadása rendkívül heves volt, de az összes pontokon visszaverték. A kormánycsapatok megtartották és megerősítették az elfoglalt állásokat.

Sevillai jelentés szerint Jack körzetben a felkelők visszaverték a kormány egy hadoszlopát. Ez Escampero vidékén a felkelők folytatják előnyomulásukat.

Bilbaoba újabb baszk csapatok érkeztek az oviedói front megerősítésére. Motril körzetében visszaverték a kormánycsapatok egyik hadoszlopát, míg Orgivánán heves küzdelem folyt le. Sierra Nevadaán vereséget szenvedtek a kormánycsapatok. Tegnap egész nap folyt az általános kormánytámadás Oviedo ellen, különösen a város nyugati részét bombázták erősen, de a felkelőcsapatok hősiességű ellenállást mutattak.

Ékszerhamisítókát fogtak el Chisinauban

Bucuresti, február 23. A központi állam-biztonsági hivatal arról értesült, hogy az ország különböző részeiben több ezer hamis ékszer készült. A chisinaui rendőrségnek sikerült elfogni Ion Stoica és Cristian Damian egyénekét, amikor hamis ékszereket próbáltak eladni. A két letartóztatott szencziáción vallomást tett. Lakásukon nagymennyiségű rezet és üveget találtak, továbbá igen sok hamis ékszer is. A hamisítványokat főleg vásárokon hozták forgalomba.

Liberális diákok panasza a belügyminisztériumban

Bucuresti, február 23. A Lupta szerint a belügyminisztériumban liberális diákokból álló küldöttség jelent meg, amely elpanaszolta, hogy az egyetem előtt megtámadták őket. A minisztérium vizsgálatot rendelt el.

— Az összes berlini háztulajdonosoknak be kell szolgáltatniok kapukulcsaik másolatát a rendőrségre. Berlinből jelentik: A Havas értesülése szerint a rendőri hatóságok arra kötelezték az összes berlini háztulajdonosokat, hogy házaik kulcsának egy-egy másolatát szolgáltatassák be az illető kerületi kapitányságra. Az intézkedés lehetővé teszi a rendőrségnek, hogy bármikor, éjjel-nappal behatoljon bármelyik berlini házba.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT